

Letno poročilo 2022

Leto pretresov
in izjemne politične
participacije

VOLIT

Kazalo

Zahvala vsem, ki ste podprli delovanje organizacije	3
Predstavitev organizacije	5
Kontekst delovanja v letu 2022	15
Pregled dela po strateških področjih	17
A. Zavzemanje za zeleni razvojni preboj	17
B. Ozaveščanje, izobraževanje in usposabljanje ključnih deležnikov trajnostnega razvoja	29
C. Aktivacija javnosti za potrebne spremembe	39
D. Spodbujanje povezovanja in krepitev nevladnega sektorja	42
Poročilo o ogljičnem odtisu	45
Finančno poročilo	49
Bodite del spremembe	50

V letnem poročilu uporabljeni izrazi, zapisani v slovnični obliki moškega spola, so uporabljeni kot nevtralni in veljajo enakovredno za vse spole.

Zahvala vsem, ki ste podprli delovanje organizacije

Izvajanje projektov Umanotere so v letu 2022 finančno omogočili: Evropska komisija, Izvajalska agencija za mala in srednja podjetja (EASME) iz evropskega programa LIFE, Ministrstvo za okolje in prostor in Eko sklad, Slovenski okoljski javni sklad iz Sklada za podnebne spremembe, Nemško ministrstvo za gospodarstvo in energijo (BMWK) iz programa EUKI, Erasmus+ (Evropska komisija), Mirovni inštitut, CNVOS, European Climate Foundation, Climate Action Network (CAN), Olin gemeinnuetzige GmbH, The European Environmental Bureau (EEB) in European Climate Foundation (ECF).

Na 7. nacionalni konferenci o trajnostnem upravljanju z viri skupnosti z naslovom *Trajnostni odzivi skupnosti na podnebno krizo in draginjo* so predavali Tina Seršen (Ministrstvo za infrastrukturo), dr. Bernadette Fina (Austrian Institute of Technology), dr. Claudio Serafini (Organic Cities Network), Marko Slavič (Vila Natura), Johannes Russmann (Naturschutzbund Deutschland – NABU) in Mirjam Britovšek (Mestna občina Velenje).

Na nacionalni konferenci o podnebjju prijaznejši pogostitvi na dogodkih *"Mizica, pogrni se!"* so predavali Magnus Hallberg in Filip Eklund (Kongresni urad Gothenburg), Jan Oršič (Turizem Ljubljana), Aleksander Bohinc (Borbona catering) in Polona Abram, na okrogli mizi *Podnebjju prijazna pogostitev na dogodkih – kdaj, če ne zdaj?* pa so sodelovali Gorazd Čad (Toleranca marketing in Conventa), Martin Rojnik (Grashka), Martin Jezeršek (Jezeršek gostinstvo) in Jorg Zupan (Atelje).

Na spletnem dogodku *Okolju in zdravju prijaznejša hrana - kako jo prepoznamo?* so sodelovali Boštjan Okorn in Nika Kremič (oba Zveza potrošnikov Slovenije) ter Camille Perrin in Patrycja Gautier (obe evropska potrošniška organizacija BEUC).

Na okrogli mizi *Podnebna kriza in prehranska draginja – kako rešiti dve muhi na en mah?* so razpravljali dr. Janez Potočnik (UNEP International Resource Panel), Breda Kutin (Zveza potrošnikov Slovenije), dr. Matjaž Turinek (Ekološko kmetijstvo in izobraževanje Zlate misli), dr. Andreja Sušnik (Agencija Republike Slovenije za okolje) in dr. Aleš Kuhar (Biotehniška fakulteta Univerze v Ljubljani).

Na spletnem dogodku *Podnebjju in okolju prijaznejša hrana: rastlinske alternative mesu* so s predstavitvami in na okrogli mizi sodelovali dr. Andreja Vezovnik (Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani), Nika Kremič (Zveza potrošnikov Slovenije) in Žiga Vrničar (Narayan).

Lina Jerina Ljubojevič je sodelovala pri analizi problematike emisij iz živiloreže v tla, vode in zrak.

Pripravnica Laura Redmond je pomagala pri raziskavah o ozadju ukrepov za zaščito pred poplavami, ki so blizu narave, in o ekonomski vrednosti mestne biotske raznovrstnosti. Poleg tega je raziskala scenarije blaženja podnebnih sprememb in njihove posledice v različnih delih sveta.

Pripravnica Elma Demirović je pripravila pregled obstoječih spletnih virov o podnebnih spremembah in podnebnih migracijah, ki nam je bil v pomoč pri izvajanju projekta Onkraj zgodb.

Karin Geršak je lektorirala Umanoterino letno poročilo za leto 2021. Hvala tudi vsem, ki ste nas v letu 2022 izbrali za izvedbo katere od naših storitev.

Še posebej pa hvala donatorjem, ki ste v letu 2022 podprli aktivnosti organizacije Umanotera.

Predstavitev organizacije

1. Osebna izkaznica

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj
Trubarjeva 50
1000 Ljubljana

Telefon: **+3861 439 71 00**

Spletna stran: **www.umanotera.org**

Elektronski naslov: **info@umanotera.org**

Umanotera ima od leta 2010 status nevladne organizacije, ki deluje v javnem interesu na področju varstva okolja. Od leta 2017 je vpisana v evidenco raziskovalnih organizacij.

Umanotera je članica evropskih mrež European Environmental Bureau (EEB) in Climate Action Network Europe (CAN Europe), mednarodne mreže Stay Grounded, mreže nevladnih organizacij za trajnostni razvoj Plan B za Slovenijo, Mreže za prostor, kluba za uveljavljanje trajnostnega razvoja Okoljski center, platforme nevladnih organizacij za razvojno sodelovanje in humanitarno pomoč SLOGA in krovne mreže slovenskih nevladnih organizacij CNVOS.

Zaposleni v letu 2022:

Gaja Breclj, direktorica in vodja projektov

Renata Karba, namestnica direktorice in vodja projektov

Andrej Gnezda, vodja projektov

Jonas Sonnenschein, vodja projektov

Nika Tavčar, vodja projektov

Senka Šifkovič, projektna sodelavka

Hana Turšič, projektna sodelavka

Nisa Dedić Sočan, vodja projektov (od aprila 2022)

Polona Valič, vodja projektov (do aprila 2022)

Upravni odbor:

Igor Medjugorac, predsednik

Vida Ogorelec, članica

Goran Šoster, član

1995

Agenda 21 za Slovenijo,
program trajnostnega
razvoja

1995

Koraki k trajnosti, poziv
slovenski javnosti

1995–1998

Mreža nevladnih organizacij
za trajnostni razvoj,
koordinacija

1995–1997

Trajnostni razvoj v Evropi (v
partnerstvu z organizacijo
Friends of the Earth)

Predstavitev organizacije

2. Strateška izhodišča

Vizija, poslanstvo in vrednote

Umanotera trajnostni razvoj razume kot dinamično ravnovesje med človekom in naravo, ki omogoča socialno pravičnost in medgeneracijsko solidarnost. Trajnostni razvoj pomeni tudi, da namesto naravnih omejenih dobrin izkoriščamo neomejene zmogljivosti svojega razuma, da bomo lahko svoje okolje in vire naslednjim generacijam zapustili v čim boljšem stanju.

*Vizija Umanotere:
Slovenija bo leta 2030 zgled
trajnostno usmerjene družbe.*

Slovenija bo izpolnila svojo odgovornost za globalno okoljsko ravnotežje, predvsem na področjih podnebnih sprememb in biotske raznovrstnosti. Aktivno si bo prizadevala za družbo trajne blaginje za vse na lokalni in globalni ravni. Osnovne potrebe Slovenije, predvsem oskrba s hrano, vodo in energijo, bodo leta 2030 pokrite z lokalnimi viri v okviru njihove nosilne sposobnosti. V Sloveniji bo uveljavljena participatorna demokracija. Proces odločanja bodo odprti, temeljili pa bodo na enakopravnem vključevanju civilne družbe.

Poslanstvo Umanotere:

Trajnostni razvoj iz vizije spreminjamo v resničnost, tako da predlagamo transformativne rešitve, ozaveščamo in izobražujemo, vplivamo na procese sprejemanja ključnih odločitev in gojimo strateška partnerstva.

1996–2001

Informativni četrtletni bilten
Umanotera

1996–1997

Lokalna Agenda 21, anketa in
konferenca

1996–1997

Poženi kolesca, akcije za
spodbujanje kolesarjenja

1997–1998

Zelena proračunska reforma,
mednarodni projekt s
študijo, konferenco in
zbornikom (v partnerstvu z
Wuppertalskim inštitutom)

Predstavitev organizacije

Vrednote

Celostno razmišljanje

K temam in aktivnostim pristopamo holistično in delujemo povezovalno; v ospredje postavljamo skupno dobro in pravičnost.

Kompetentnost

Izhajamo iz strokovnega razmisleka, predlagamo utemeljene rešitve in jih dobro artikuliramo.

Vodenje z zgledom

Kar govorimo, tudi delamo: od sebe in drugih pričakujemo neodvisnost, integriteto in iskrenost.

1997

Eco Audit, usposabljanja za
okoljski pregled v občini

1997

Iclejev priročnik za okoljsko
upravljanje, sozaložništvo in
distribucija

1996–1999

CEE CAP, Vzorci potrošnje
in proizvodnje v Srednji
in Vzhodni Evropi, mreža,
programi in aktivnosti, bilten
Tools for Change

1996–1998

Vodenje sekretariata
nevladne koalicije za
konferenco Okolje za Evropo
v Aarhusu (v sodelovanju z
društvom Gaja)

Predstavitev organizacije

3. Od besed k dejanjem

Zeleni sistem delovanja Umanotere

Zeleni sistem delovanja Umanotere, ki je interna trajnostna politika, je sestavni del Umanoterine organizacijske kulture. Integriran je v vsakdanje poslovanje in dolgoročno načrtovanje delovanja organizacije. Zaposlene podpira pri udeležanju organizacijske vrednote, da stvari, ki jih govorimo, tudi izvajamo. Z njegovo javno objavo in aktivno promocijo druge organizacije vabimo, da ga uporabijo pri oblikovanju lastnih trajnostnih politik.

V letu 2022 je bil Zeleni sistem delovanja Umanotere nadgrajen z ukrepi proti digitalnemu onesnaževanju in s politiko nediskriminacije. Trajnostnost v Umanoteri namreč ne pomeni le zmanjševanja negativnih vplivov na okolje, temveč tudi ustvarjanje varnega in nediskriminatornega okolja za zaposlene in sodelavce. Umanotera si prizadeva, da se zaposleni v organizaciji počutijo dobro, imajo možnost usklajevanja osebnih potreb z delom v organizaciji in imajo odprt prostor za izražanje svojih pomislekov ter skrbi.

Glavnina trajnostne politike pa se vendarle nanaša na okoljske vidike trajnostnosti. Glede na največje vplive svoje dejavnosti na okolje Umanotera izvaja ukrepe na področjih porabe elektrike in toplote, transporta in mobilnosti, nabavne politike in odpadkov. O vplivih na okolje redno poroča v letnih poročilih ter izvaja komunikacijske aktivnosti v zvezi z Zelenim sistemom delovanja Umanotere (npr. v mesečnem novičniku v razdelku *Kako v Umanoteri delamo, kar govorimo?*).

Čeprav je neposreden vpliv delovanja organizacije na okolje relativno majhen, Umanotera teži k stalnemu zmanjševanju škodljivih vplivov svojih dejavnosti na okolje in družbo. Z namenom, da bi določila najpomembnejše vire izpustov toplogrednih plinov in načrtovala ukrepe za njihovo zmanjševanje, že štirinajsto leto meri in objavlja svoj ogljični odtis. Ogljični odtis Umanotere za leto 2022 je predstavljen v poglavju Poročilo o ogljičnem odtisu.

Pri pripravi dogodkov, kot so konference, okrogle mize in delavnice, upoštevamo načela organizacije trajnostnih dogodkov: spodbujamo trajnostno mobilnost, naše pogostitve so sestavljene iz hrane rastlinskega izvora, ki je v največji možni meri pridelana ekološko in lokalno. Na fotografiji pogostitev na nacionalni konferenci Dovolj za vse, ki se je odvijala 11. novembra 2022.

1998

Lokalna Agenda 21 v praksi, usposabljanje za moderatorje in delavnice za občine

1998

Evropska unija, Slovenija in trajnostni razvoj, publikacija

1998–2000

Ozaveščanje javnosti o EU, trajnostnem razvoju in procesu vključevanja

1998

Almanah Zelene strani 1998

Predstavitev organizacije

Razvoj zaposlenih

Umanotera razvoj zaposlenih in skrb zanje uvršča med eno od prioritet v sklopu kakovosti organizacije.

Sodelavcem organizacije je zagotovljeno konstruktivno delovno vzdušje, ki temelji na medsebojnem spoštovanju ter soodločanju in soodgovornosti. V letnih razgovorih direktorica z zaposlenimi pregleda uspehe in priložnosti za izboljšave, načrte dela in potrebe ter želje po usposabljanjih. Z omogočanjem usposabljanja Umanotera zaposlene podpira v njihovem osebnem in strokovnem razvoju.

V letu 2022 se je ekipi Umanotere pridružila Nisa Dedić Sočan, ki je na mestu vodje projektov nadomestila Polono Valič.

Zaposleni v Umanoteri imajo raznolike predhodne izkušnje in znanja, ravno tako pa znotraj organizacije delujejo in se krepijo na različnih področjih. Z namenom medsebojnega izobraževanja zaposlenih in notranje krepitve organizacije smo tudi v letu 2022 nadaljevali z mesečnimi internimi prenosi znanja. V letu 2022 smo se tako izobraževali na zelo raznolikih področjih: o svoji magistrski nalogi *Feministična kritika komercialnega nadomestnega materinstva* je govorila Hana Turšič, o *vplivu slovenskega kmetijstva na podnebne spremembe* Renata Karba, o *uspešnih komunikacijskih orodjih ter glavnih poudarkih konference v Alpbachu* Nika Tavčar, skupaj z Renato Karba pa so zaposleni v Umanoteri na majskem internem prenosu znanja govorili tudi o *Zelenem sistemu delovanja Umanotere* ter razmišljali o tem, kje na tem področju še obstajajo možnosti za organizacijsko izboljšanje v prihodnosti.

2000

Almanah Zelene strani 2000
(slovenska in angleška izdaja)

2000–2001

Usposabljanje za moderiranje skupinskih razprav, delavnice in priročnik

2000–2001

Za boljše informiranje, integriranje okolja in izvajanje zakonodaje v procesu širitve EU, partnerji v mednarodnem projektu

2000

Koalicija nevladnih organizacij za ratifikacijo Aarhuške konvencije, koordinacija

Nika Tavčar je bila v avgustu 2022 udeleženka in asistentka na European Forum Alpbach v Avstriji, v okviru katerega se je v dveh tednih udeležila mnogih zanimivih dogodkov, debat in predavanj, ki so se osredotočali na ključna vprašanja našega časa.

Predstavitev organizacije

V skupnih strateških razmislekih sodelujejo vsi zaposleni in uprava na letnih strateških srečanjih, ki so poleg tega namenjena tudi krepitvi ekipe. **Umanoterino letno srečanje** se je 1. in 2. junija 2022 odvijalo v objemu Trnovskega gozda. Zaposleni v organizaciji in člani uprave so na njem pregledali dotedanje delovanje organizacije, prevetrili strateške usmeritve organizacije in se pogovarjali o podvigih, ki ekipo čakajo v prihodnosti. Vsebinsko delo pa so kot vedno povezali s pohajkovanjem po gozdu in prijetnim druženjem ob dobri hrani.

V letu 2022 so se sodelavci Umanotere udeležili **usposabljanj, strokovnih konferenc in delavnic**, s katerimi so pridobivali nova znanja in krepili lastne kapacitete. Med njimi so bila najpomembnejša naslednja:

- izobraževanje ABC okoljskega učenja 2 v organizaciji Andragoškega centra Slovenije,
- izobraževanje Dobra prijava je ključ do uspeha na razpisu v organizaciji CNVOS,
- konferenca Moč povezanih skupnosti v mestih v organizaciji IPoP,
- nacionalna konferenca o globalnem učenju v organizaciji Humanitasa,
- udeležili pa so se tudi številnih mednarodnih webinarjev in okroglih miz, ki so zadevali področja vsebinskega delovanja Umanotere, med drugim so se tako izobraževali o podnebnih politikah in zakonodajnih spremembah na teh področjih, krožnem gospodarstvu, upravljanju z energijo v energetske intenzivnih podjetjih in trajnostnih prehranskih sistemih.

2000

Kampanja proti gensko spremenjenim organizmom

2000

Akcija Parlamentarne volitve 2000, primerjava predvolilnih programov

2001

Kyoto Protocol is the only Shield we need, akcija ob srečanju Bush-Putin

2001

Rio+10, Strokovne podlage za pripravo poročila o uresničevanju trajnostnega razvoja v Sloveniji

Priprave na letno strateško srečanje so se pričele že v pisarni, ko smo na podlagi rezultatov SWOT-analize odpirali pogovore o smernicah bodočega delovanja Umanotere. (Ljubljana, 25. 5. 2022)

Gasilska fotografija razširjene ekipe Umanotere z letnega strateškega srečanja, ki se je v 2022 odvijalo v Trnovskem gozdu. (Trnovski gozd, 2. 6. 2022)

Predstavitev organizacije

4. Predstavitev ekipe

Gaja Breclj, direktorica Umanotere, ki v Umanoteri deluje na področjih vodenja in upravljanja organizacije, podnebnih sprememb, trajnostnih lokalnih skupnosti, organizacije trajnostnih dogodkov, etične potrošnje in razvoja nevladnega sektorja.

Renata Karba, namestnica direktorice in vodja projektov, ki v Umanoteri vodi aktivnosti s področij podnebnih sprememb, trajnostnih praks in politik, trajnostnih lokalnih skupnosti, odgovornega turizma, trajnostne oskrbe s hrano, ogljičnega odtisa in zelene pisarne.

Andrej Gnezda, vodja projektov, je Umanoterina gonilna sila na področjih mednarodnih trgovinskih sporazumov, zelene proračunske reforme, nizkoogljičnega gospodarstva in trajnostnih politik.

Jonas Sonnenschein, vodja projektov, v Umanoteri deluje na področjih podnebnih sprememb, zelene proračunske reforme, okoljske ekonomije in spremembe vedenjskih vzorcev.

Nika Tavčar, vodja projektov, v Umanoteri izvaja aktivnosti na področju trajnostne oskrbe s hrano, podnebnih sprememb, trajnostnih praks, organizacije trajnostnih dogodkov in komunikacije organizacije.

Senka Šifkovič, projektna sodelavka, v Umanoteri izvaja aktivnosti Podnebnega programa Plan B za Slovenijo in deluje na področju financiranja nevladnih organizacij ter kmetijskih in naravovarstvenih politik.

Hana Turšič, projektna sodelavka, v Umanoteri skrbi za komunikacijske aktivnosti organizacije.

Nisa Dedić Sočan, vodja projektov, v Umanoteri od aprila 2022 skrbi za upravljanje organizacije in Podnebni program mreže Plan B za Slovenijo.

Polona Valič, vodja projektov, je v Umanoteri do aprila 2022 skrbela za področja upravljanja organizacije, organizacije trajnostnih dogodkov in podpornega okolja nevladnih organizacij.

2001–2002

Trije vidiki delovanja nevladnih organizacij na treh področjih okoljske zakonodaje

2001

Slovenija – območje brez gensko spremenjenih organizmov, raziskava in publikacija

2001–2004

GSO novice

2001–2005

Koalicija za Slovenijo brez GSO, koordinacija

Gaja Renata Jonas Andrej Senka Nika Hana Nisa

Zaposleni v Umanoteri na dan 31. 12. 2022.

Predstavitev organizacije

5. Komunikacijske aktivnosti

V letu 2022 je ekipa Umanotere pričela s pripravo komunikacijske strategije, ki bo olajšala delo v prihodnosti ter omogočila, da bodo aktivnosti Umanotere še bolj prepoznavne. Predvidoma bo dokončana v letu 2023.

V letu 2022 je Umanotera pripravila ali sodelovala pri pripravi **21 sporočil za javnost**. V klippingu je za leto 2022 zabeleženih več kot **730 objav in omemb Umanotere in njenih projektov** v tiskanih in elektronskih medijih oziroma v povprečju 61 na mesec, kar je največ v dosedanjih letih.

Najbolj odmevne so bile vsebine v zvezi z aktivnostmi iniciative Glas ljudstva (kar 320 medijskih objav!), podnebnimi vidiki proizvodnje in potrošnje hrane, izstopom iz ECT, odzivanji organizacije na trenutne družbeno-politične razmere, podnebnimi spremembami, dobrimi praksami na področju blaženja podnebnih sprememb ter s skupnostnim upravljanjem z življenjskimi viri.

Sodelavci Umanotere so gostovali v **radijskih in televizijskih oddajah** (Radio Prvi, Val 202, RTV Slovenija, Kanal A, N1 ...) **ter se pojavljali v prispevkih in intervjujih v tiskanih medijih** (Delo, Mladina, Dnevnik, Jana ...), njihovo mnenje pa je bilo moč prebrati tudi v številnih spletnih medijih (STA, N1, 24 ur – Čas za Zemljo, MMC, Finance ...). Direktorica Umanotere Gaja Brecelj je bila ena od intervjuvanih za posebno poletno številko Mladine ([Mladina intervju 2022](#)).

Gaja Brecelj je gostovala na podkastu Okoljske zgodbe, kjer je bilo govora o temi zelenega zavajanja oziroma greenwashinga: „To, da onesnaževalci manipulirajo z ljudmi, ki so v težki situaciji, je perverzno.“ (Okoljske zgodbe, 18. 3. 2022)

2001–2012

Tedenske E-novice

2002

Danes oblikujem jutri

– Slovenska pobuda za trajnostni razvoj, proces oblikovanja vizije in strategije

2003

Ogledalo vladi 2000–2002, The Green NGO Monitor

2003

Promocija trajnostnega načina ravnanja z odpadki v lokalnih skupnostih, delavnice

Predstavitev organizacije

V posebni številki *Mladine* INTERVJU 2022 je bila ena od intervjuvanih tudi Gaja Brecelj. (*Mladina*, 1. 7. 2022)

2004

Koalicija za Volovjo reber, aktivno članstvo

2004

Koalicija za trajnostno ravnanje z odpadki, pobudniki in koordinatorji

2004

Neformalna skupina Okoljski center, soustanovitelj

2004–2007

Program Dobra družba za podporo razvoju nevladnega sektorja v Sloveniji

Jonas Sonnenschein je gostoval na N1 Slovenija podkastu, kjer je poudaril, da podnebno financiranje samo po sebi ni zadosten ukrep v smeri zadostnega naslavljanja podnebne krize: „Če imamo dober sistem regulacij in predpisov, potem gre tudi privatni denar v pravo smer. Če je jasno, da od 2035 ne bo več avtomobilov na dizel ali bencin, potem vlagajo vsi v alternativne tehnologije. Ja, denar je potreben, a denar lahko tudi usmerimo v rešitve, če imamo predpise in regulacije.“ (N1, 13. 8. 2022)

Predstavitev organizacije

Nika Tavčar je gostovala v oddaji Jutro na Planetu, kjer je govorila o tem, kaj trajnostno prehranjevanje sploh je, zakaj je o tem treba govoriti, predvsem pa, kako lahko vodila podnebju, okolju in zdravju prijaznejšega prehranjevanja udeležimo na vsakodnevni ravni: „Trajnostno prehranjevanje še nikoli ni bilo lažje, kot je danes.“ (Planet TV, 20. 10. 2022)

V letu 2022 je ekipa Umanotere skrbela za **upravljanje spletnih strani Umanotere, mreže Plan B za Slovenijo in Leto brez leta.**

Spletna stran **www.umanotera.org** je v letu 2022 zabeležila 56.566 ogledov obiskovalcev, ki so se na njej v povprečju zadržali 230 sekund. **Umanoterino FB-stran** je do konca leta 2022 vseh 4.778 posameznikov, **na Twitterju** pa ji je sledilo 1.522 sledilcev. Konec leta 2022 smo ustvarili tudi **LinkedIn** profil, ki je imel v prejšnjem letu 170 sledilcev. Umanoterine spletne skupnosti se redno širijo, za redno komunikacijo s svojimi sledilci pa skrbi z raznolikimi objavami, od aktualnih novic do vabil na dogodke.

Umanotera je naročnikom na Umanoterina obvestila in prostovoljcem v letu 2022 posredovala **12 obvestilnikov**, v katerih jih je redno seznanjala s svojimi aktivnostmi.

2004

Prijatelji narave, program varstva narave

2004

Volitve v Evropski parlament, kampanja

2004

Koga okolje briga, dogodki ob dnevu Zemlje

2004

3MUHE, ustanovitev trgovine (z Društvom Humanitas)

Kontekst delovanja v letu 2022

Leto 2022 je bilo leto podnebnih rekordov, ki smo jih tokrat v še večji meri občutili tudi v našem delu sveta. Spomladi so nenadne temperaturne spremembe in pozeba, ki je sledila, zopet oklestile pridelek. Poletje je ponovno minilo v znamenju suše in izjemnih temperatur, in če smo prejšnja leta prek televizijskih zaslonov od daleč spremljali apokaliptične prizore gorečih gozdov, smo bili v letu 2022 priča požarom v rekordnem obsegu tudi pri nas. Nekaj močnih nalivov nas je opomnilo na to, da smo v boju z naravo pogosto nemočni. Na to, da je »čas pretvarjanja resnično mimo«, smo opozarjali tudi v Umanoteri ob februarja 2022 izdanem IPCC-poročilu, ki je nosilo jasno sporočilo: V primeru nezadostnega zmanjšanja emisij bomo propadu najpomembnejših ekosistemov morda priča še pred koncem stoletja, kar bo imelo katastrofalne posledice za vse nas.

Poleg podnebne in ekosistemske krize ter pandemije, ki je še vedno krojila naš vsakdan, je v letu 2022 enega večjih pretresov povzročila ruska invazija na Ukrajino, ki je kot vsaka vojaška operacija prinesla nepredstavljivo trpljenje in negotovost. Pokazala pa je tudi na nevzdržnost odvisnosti od fosilnih goriv in nujnost prehoda na oskrbo z obnovljivimi viri energije. V izrednih razmerah zaradi groženj s prekinitvami dobave energentov in njihovimi podražitvami so leto 2022 zaznamovali ukrepi zoper energetske draginje z glavnim ciljem brzdanja inflacije ter blaženje socialnih učinkov višjih cen energije. V tem kontekstu so se sprejemali tudi ukrepi, ki so bili v nasprotju s prizadevanji za zmanjšanje subvencij fosilnim virom energije, za katere si Umanotera že dobro desetletje prizadeva z raziskovalnimi in zagovornimi aktivnostmi na področju zelene proračunske reforme. Ta kriza je tudi po navedbah mednarodne energetske agencije IEA pokazala, da je rešitev moč najti v energetske prehodu in da le-ta ne predstavlja problema, za kakršnega ga želi prikazati tradicionalna energetika. Leto 2022 je bilo leto rekordov tudi v pozitivnem smislu: tako v Sloveniji kot tudi v drugih državah članicah EU ter drugod po svetu so bile vzpostavljene rekordne nove kapacitete sončnih elektrarn. Skratka, prihodnost bo vsekakor sončna – občasnim oblakom navkljub.

Poleg energetske druginje smo bili priča tudi podražitvam hrane. Vplivi podnebnih sprememb se prej ali slej odrazijo na ceni hrane, le-to pa je v zadnjih dveh letih dodatno pognala v višave najprej epidemija, potem vojna v Ukrajini in obenem še špekulacije v verigi oskrbe s hrano. »Kako hkrati nasloviti to večplastno kombinirano krizo,« je bilo vprašanje, ki smo si ga v Umanoteri v preteklem letu zastavili precejkrat, in končno se zdi, da pri tem nismo sami. Težnja po tem, da najdemo ustrezne poti do oskrbe s kakovostno in varno hrano po dostopnih cenah za vse, ki ima hkrati najmanjši možen vpliv na podnebje in okolje, je namreč vse bolj prisotna tudi na širši družbeni ravni.

V Umanoteri gojimo prepričanje, da prehoda v trajnostno družbo ni mogoče doseči brez visoke stopnje aktivnega državljanstva. V letu 2022, ki je bilo tudi supervolilno leto, je bila spodbudna visoka udeležba ljudi na volitvah in referendumih. Državnozbornih volitev se je udeležilo rekordno število ljudi, zato so jih mnogi komentatorji oklicali za »prelomne«. Z

2005

No waste is good waste,
ozaveščanje z delavnicami in
publikacijo

2005

GSO, projekt GEnFOOD-
InfoNet

2005–2007

REACH, kampanja za strožjo
kemijsko zakonodajo

2006

Vodikova ekonomija,
predavanje Jeremija Rifkina

Kontekst delovanja v letu 2022

zadnjim se v Umanoteri vsekakor strinjamo, saj je rezultat prinesel prelom od drsenja v avtoritarni režim po zgledu Madžarske in Srbije, ki ga kot demokratična država ne bi preživeli še en mandat. Vendar pa mora oblast odgovarjati ljudstvu vsak dan, ne samo na volilno nedeljo. Zato smo v Umanoteri novi vladi »gledali pod prste« že od pričetka mandata. Slišali smo veliko obljub in res je, da je v primerjavi z le nekaj meseci pred tem civilna družba postala pripoznana kot pomemben akter v družbi. Kljub temu pa za okoljske nevladne organizacije že od leta 2018 ni bilo razpisov za projekte posameznih NVO, ki bi vodili do manjše negotovosti in boljših pogojev za strokovni razvoj organizacij v našem sektorju.

Vse to je bil kontekst delovanja Umanotere, ki je močno oblikoval naš vsakdan in botroval k preusmerjanju naših aktivnosti v naslavljanje večplastnih kriz, spodbujanje politične participacije in krepitev demokracije ter prizadevanje za obstoj okoljskega nevladnega sektorja. V letu 2023 bomo tako načrtani poti nadalje sledili in še naprej delovali v smeri osvetljevanja aktualnih kriz ter vnašanja zagona in optimizma na področja trajnostnosti, na katerih delujemo.

2006–2009

Rituali, program
ozelenjevanja pisarniške
dejavnosti s svetovanjem in
klubom

2006

Eko hiša, zasnova koncepta
in konferenca o eko centrih

2006

Ogledalo vladi 2006: Praksa
in značilnosti sodelovanja s
civilno družbo

2006

Podnebni profili županskih
kandidatov, brošura in
kampanja pred lokalnimi
volitvami

Pregled dela po strateških področjih

A. Zavzemanje za zeleni razvojni preboj

*»Pred petindvajsetimi leti bi ljudem lahko oprostili za to, ker niso vedeli ali veliko storili glede podnebnih sprememb, danes pa za to ni več izgovora.«
(Desmond Tutu)*

Zeleni razvojni preboj, s katerim bo Slovenija polno izkoristila svoje trajnostne potenciale in strateške razvojne priložnosti, je zvezda severnica Umanoterinega delovanja. S sprožanjem sprememb nacionalnih politik, strategij in praks na področjih, ki so ključna za trajnostni razvoj, Umanotera tlakuje pot k svoji viziji, da bo Slovenija leta 2030 zgled trajnostno usmerjene družbe. Možnosti za učinkovito transformacijo družbe povečuje z oblikovanjem alternativnih strategij in priporočil odločevalcem, zagovorništvom in sodelovanjem v upravnih postopkih. Pri tem se zavzema za višjo kakovost in skladnost ključnih politik ter izvajanje dobrih deklariranih politik v praksi.

2007

Tedenske E-novice
preimenovane v Etc. Ekološki
tedenski cirkular

2007

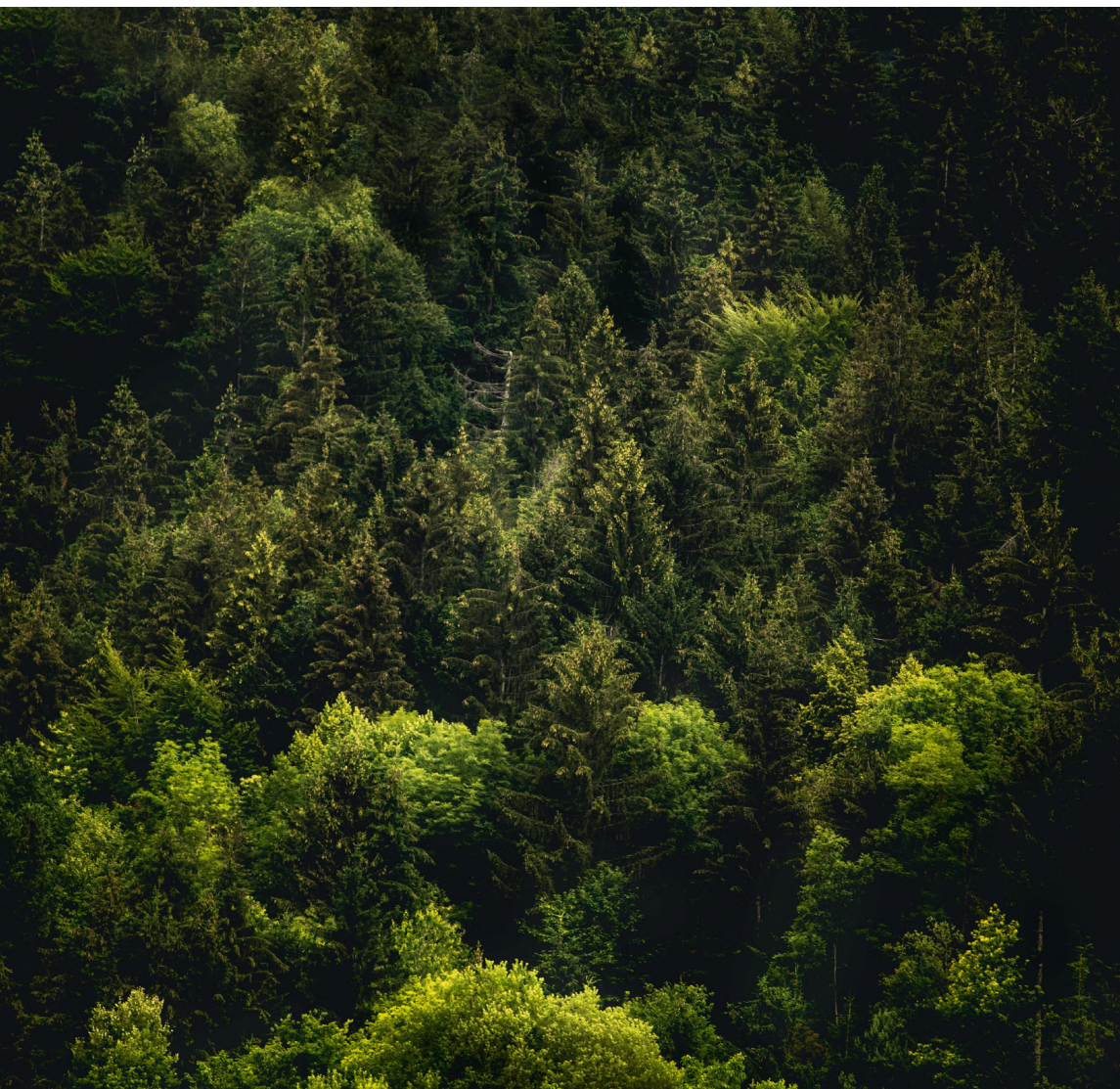
Kalkulator za izračun
ogljčnega odtisa za
posameznike

2007–2009

Podnebno sporočilo,
multimedijska predavanja

2007

Človekove pravice in
okolje, posvet z varuhinjo
človekovih pravic

Pregled dela po strateških področjih

1. Vodenje delovne skupine za zeleni razvojni preboj (ZRP) mreže Plan B za Slovenijo

Delovna skupina za zeleni razvojni preboj (ZRP) je nastala v želji, da zagovarjanje pozitivne vizije razvoja, ki bo spoštovala planetarne omejitve, (p)ostane redni del dejavnosti nevladnih organizacij, ki delujejo v okviru mreže Plan B za Slovenijo. Za zeleni razvojni preboj se delovna skupina zavzema z zagovorniškimi dejavnostmi in sodelovanjem v pripravi relevantnih strategij – vedno pa z opozarjanjem na potrebo po sistemskem reševanju podnebne in ekosistemske krize.

V začetku leta 2022 je delovna skupina v Državnem zboru zagovarjala potrebne spremembe v Zakonu o varstvu okolja. Še posebej si je prizadevala, da Slovenija ne bi uvedla t. i. sheme za kritje posrednih stroškov, ki predstavlja finančno darilo največjim porabnikom energije v Sloveniji. Žal so bila v tem primeru njena prizadevanja neuspešna.

V nadaljevanju leta je sledilo spremljanje pogajanj glede načrta REPowerEU, ki ga je Evropska komisija pripravila kot odziv na vojno v Ukrajini in s tem povezano energetska draginja.

Pred državnozborskimi volitvami so člani delovne skupine pripravili oceno predvolilnih programov strank in ocenili, kako zelene so njihove obljube.

V drugi polovici leta so bili vključeni v pripravo Zakona o pospešenem umeščanju OVE in se srečevali z odločevalci na temo učinkovite rabe energije v industriji.

Seveda pa ne smemo pozabiti na nenehno sodelovanje z domačimi in tujimi sorodnimi nevladnimi organizacijami, številne nastope na okroglih mizah in dogodkih, medijske izjave članov delovne skupine in na to, da so »politiki ves čas gledali pod prste.«

Spletna stran: [Plan B za Slovenijo](#)

	Varstvo narave	Onesnaževanje	Zelena energija	Energetska in mobilnostna revščina
Gibanje svoboda				
Levica				
LMŠ				
NSi				
Piratska stranka				
SAB				
SD				
SDS				
Vesna				

Rdeča = ne naslavlja/predlagajo škodljive ali nekonkretne ukrepe
Oranžna = prepoznajo glavne izzive, nezadostni ukrepi
Zelena = predlagajo konkretne in ustrezne ukrepe

Pred državnozborskimi volitvami so člani delovne skupine pregledali, kako volilni programi strank, ki so v parlamentu ali pa jim ankete kažejo možnost vstopa v parlament, naslavlja podnebno krizo ter varstvo okolja in narave. (Umanotera, 20. 4. 2022)

2007
Geopedija, tematski interaktivni atlas Slovenije ter analize o naravi in okolju

2007
Plan B 1.0, alternativni razvojni program za Slovenijo

2007–2017
Krilca, darila s čarobno močjo

2007–2010
Planet sprememb, interaktivni učni paket

Pregled dela po strateških področjih

2. Sodelovanje v projektu V smeri podnebno nevtralne Evrope: Učinkovito razporejanje evropskih sredstev

Namen projekta V smeri podnebno nevtralne Evrope je zagovarjati skladnost prihodnjega večletnega finančnega okvira EU za obdobje 2021–2027 ter Načrta za okrevanje in odpornost (NOO) z Evropskim zelenim dogovorom in ciljem razogljichenja pred sredino stoletja. Z vključevanjem v procese priprave Načrta za okrevanje in odpornost in drugih dokumentov, povezanih s porabo sredstev EU (Partnerski sporazum, Operativni programi), Umanotera sodeluje pri oblikovanju ukrepov za prehod v podnebno nevtralno EU ter si prizadeva zagotoviti, da bodo sredstva namenjena projektom, ki so skladni s podnebnimi in okoljskimi cilji EU.

V letu 2022 se je pričelo izvajanje reform in investicij v okviru Načrta za okrevanje in odpornost (NOO). Umanotera je ta proces kritično spremljala, se vključevala v pogovore z Evropsko komisijo in slovenskim Ministrstvom za infrastrukturo ter identificirala dobre in manj dobre prakse na tem področju. Med drugim si je v razpravah prizadevala za naravi prijaznejši Zakon o umeščanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov ter za prednostno izvajanje ukrepov, ki temeljijo na sonaravnih rešitvah, pri naložbah v zaščito pred poplavami. Sodelavci Umanotere so v okviru projekta sodelovali v razpravi na prvi letni konferenci slovenskega NOO pod naslovom Na poti zelenega prehoda.

V okviru projekta so sledili tudi procesu priprave načrta REPowerEU, ki naj bi pospešil opuščanje ruskih fosilnih energentov in pospešil zeleni prehod. V okviru tega so začeli pripravljati konstruktiven prispevek k slovenskim naložbenim načrtom v energetske sektorju, kar bo REPower EU omogočil. Ta proces se bo v letu 2023 nadaljeval.

Spletna stran: V smeri podnebno nevtralne Evrope: Učinkovito razporejanje evropskih sredstev

2007

Narava v živo, kratki filmi

2007

Odprtje Okoljskega centra na Trubarjevi 50 v Ljubljani

2007

Podnebni profili
predsedniških kandidatov,
kampanja ob predsedniških
volitvah

2007–2008

Slovensko predsedovanje
EU in varstvo okolja (v
partnerstvu z organizacijo
Greenpeace)

Pregled dela po strateških področjih

3. Zero pollution action plan

Umanotera je v letu 2022 v sodelovanju z *European Environmental Bureau (EEB)* med januarjem in oktobrom izvajala projekt *Zero Pollution Action Plan – Tackling agricultural pollution of water, air and soil*. Cilj projekta je bilo zmanjševanje onesnaževanja vode, tal in zraka iz kmetijstva v Sloveniji. Obenem so partnerji na projektu prispevali k izvajanju Akcijskega načrta EU za ničelno onesnaževanje.

V projektu je bila izvedena analiza aktualne ureditve in stanja onesnaževanja ter njegovega preprečevanja, ki se nanaša na emisije v vode, tla in zrak iz kmetijstva v Sloveniji. Stanje voda in onesnaževanja iz kmetijstva je bilo ocenjeno negativno – kmetijstvo negativno vpliva predvsem na ekološko stanje površinskih in kemijsko stanje podzemnih voda. V analizi vplivov emisij iz kmetijstva v tla in zrak je bilo ugotovljeno, da podatki o onesnaženosti tal temeljijo na dokaj skopih monitoringih, na področju zraka pa je bil ključen že – s stališča nadzora nad emisijami onesnaževal v zrak – zastarel Operativni program nadzora nad onesnaževanjem zraka.

Na podlagi analize stanja so bili oblikovani sistemski ukrepi za izboljšanje stanja na področju kmetijstva tako na normativni kot na izvedbeni ravni.

Spletna stran: [Zero pollution action plan](#)

2008

Spremenimo klimo,
kampanja ob parlamentarnih
volitvah

2008–2020

Izračuni ogljičnih odtisov
organizacij in podjetij

2008

Podnebne spremembe,
posvet v Državnem svetu

2008

Planet prihodnosti,
dokumentarni film

Pregled dela po strateških področjih

4. Raziskovalno delo

V letu 2022 je Umanotera izvedla raziskave na področjih podnebnih politik in porabe sredstev za blaženje podnebnih sprememb.

Indeks uspešnosti na področju varovanja podnebja – CCPI

Umanotera je z ocenjevanjem nacionalnih politik ponovno sodelovala pri pripravi indeksa uspešnosti na področju boja proti podnebnim spremembam (CCPI). Namen objavljane indeksa je povečanje transparentnosti mednarodne podnebne politike ter omogočanje primerjave prizadevanj za zaščito podnebja in napredka posameznih držav. Slovenija je na lestvici indeksa uspešnosti na področju boja proti podnebnim spremembam pristala na 41. mestu (od 63-ih). To je sicer napredek v primerjavi z lanskim 50. mestom, vendar še vedno kaže na neambicioznost trenutnih politik v času nujno potrebnega podnebnega ukrepanja, kar nas uvršča med manj uspešne države v boju s podnebnimi spremembami.

Slovenija je na lestvici indeksa uspešnosti na področju boja proti podnebnim spremembam pristala na 41. mestu. (Umanotera, 14. 11. 2022)

2008

Pravične tkalke v Burkina Fasu, usposabljanje v tkanju blaga

2008

Dobre planete je težko najti, promocijski materiali

2008

Uvedba sistema kakovosti delovanja Umanotere

2008–2010

Enlarging FAIR, ozaveščanje o pomenu pravične trgovine

Pregled dela po strateških področjih

5. Sodelovanje v delovnih telesih in pobudah

V letu 2022 so bili zaposleni v Umanoteri člani naslednjih strokovnih in posvetovalnih teles ter pobud vlade in drugih institucij politične oblasti in ostalih pomembnih deležnikov:

Svet ministra za okolje in prostor za sodelovanje z nevladnimi organizacijami (Svet NVO)

Z namenom vzpostavitve dialoga in transparentnega sodelovanja je bil ustanovljen Svet ministra za okolje in prostor za sodelovanje z nevladnimi organizacijami kot strokovno-posvetovalni organ ministra. Člani Sveta NVO predstavljajo izvoljene posameznike z njihovih strokovnih področij okolja, narave in prostora. Stalna predstavnica Sveta NVO za področje podporno okolje za NVO s področja okolja in prostora je Senka Šifkovič.

Podnebni svet Vlade RS

Vlada RS je ustanovila Podnebni svet, katerega glavna naloga bo znanstveno svetovanje v obliki strokovnih mnenj in priporočil vladi o obstoječih in predlaganih ukrepih podnebne politike ter o njihovi skladnosti z ratificiranimi mednarodnimi pogodbami in pravnim redom EU s področja podnebnih sprememb. Za člana smo kandidirali sodelavca Umanotere Andreja Gnezdo.

Strateški svet za prehrano

Vlada RS je ustanovila Strateški svet za prehrano, ki bo za predsednika vlade pripravljala mnenja, strokovne usmeritve in predloge za posodobitev prehranskih smernic, ozaveščanje o potrebi sprememb prehranjevalnih navad, nadgradnjo politik in strateških dokumentov na področju prehranske politike itn. Za članico je bila imenovana sodelavka Umanotere Nika Tavčar.

Planica 2023

Gaja Breclj je bila članica Strateškega sveta Planica 2023 za FIS svetovno prvenstvo v nordijskem smučanju, kjer je sodelovala v razpravah glede trajnostnih vidikov dogodka.

2009

Zeleni izziv: okoljsko učinkovit IT, konferenca

2009–2010

Izobraževanja za izračunavanje ogljičnega odtisa

2009

Do kam seže Slovenija?, soavtorji razstave o podnebnih spremembah v Državnem zboru

2009

Ukrepi zdaj!, kampanja za ambiciozno podnebno politiko

Pregled dela po strateških področjih

Evropski podnebni pakt

Direktorica Umanotere Gaja Brecelj je postala ena od prvih slovenskih ambasadork in ambasadorjev Evropskega podnebnega pakta – platforme, ki jo je ustanovila Evropska komisija za spodbujanje široke družbene mobilizacije za ukrepanje na področjih podnebnih sprememb in izgradnje zelene Evrope. Pakt naj bi omogočal povezovanje ljudi, podjetij, civilne družbe in javnih organov na vseh ravneh pri sooblikovanju podnebnih ukrepov, izmenjavi informacij, predstavitvi dobrih praks in izvajanju lokalnih dejavnosti.

Priprava Strateškega načrta SKP 2023–2027 – horizontalna delovna skupina

Projektna sodelavka Umanotere Senka Šifkovič je bila članica horizontalne delovne skupine v okviru priprave Strateškega načrta Skupne kmetijske politike za obdobje 2023–2027 na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Priprava Strateškega načrta SKP 2023–2027 – delovna skupina za vsebinsko področje varovanje okolja in podnebne spremembe

Sodelavka Umanotere Nika Tavčar je kot predstavnica mreže Plan B za Slovenijo delovala kot članica delovne skupine na Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za pripravo predlogov in dokumentov Skupne kmetijske politike po letu 2020, in sicer kot članica ožje delovne skupine za vsebinsko področje varovanje okolja in podnebne spremembe.

2009

Javnomnenjska raziskava o podnebnih spremembah (v partnerstvu z Mediano)

2009

17 mitov in resnic o podnebnih spremembah, dokument

2009

Razstava na prostem o podnebnih spremembah, naročnik MOL

2009

Voda – Ekologija – Varčevanje, ozaveščevalni plakati

Direktorica Umanotere Gaja Brecelj je na okrogli mizi *Prihodnost bo zelena ali pa je ne bo*, na kateri je beseda tekla o podnebni krizi in izzivih, ki nam jih zeleni prehod ponuja, poudarila: »Neukrepanje v primeru podnebne krize je tudi finančno precej dražje kot financiranje zelenega prehoda. Ne smemo pozabiti, da gre danes ogromno denarja za financiranje in subvencioniranje fosilnih goriv, kar je nasprotno smeri zelenega prehoda. Tudi opuščanje teh subvencij nam že da neki fond, s katerim lahko potem financiramo zeleni prehod.« (Ljubljana, 10. 6. 2022)

Pregled dela po strateških področjih

6. Vključevanje v pomembnejše postopke ter priprava predlogov in stališč na ključne dokumente

Umanotera je v letu 2022 **podprla 26 kampanj družbeno-civilnih organizacij na nacionalni ravni in na ravni EU**, o čemer smo s svojimi sledilci na družbenih omrežjih tudi redno komunicirali.

V Umanoteri smo postali tudi uradni prijatelj – oziroma prijateljica – referendumске kampanje ZA ohranitev javne RTV. (Ljubljana, 17. 11. 2022)

V letu 2022 se je Umanotera vključevala v naslednje pomembnejše postopke ter pripravila predloge in stališča na ključne dokumente:

Januar 2022

Umanotera je v sodelovanju z Evropskim okoljskim uradom (EEB) ocenila prizadevanja slovenskega predsedovanja na okoljskih dosjejih kot tudi dosežene rezultate v odnosu do pomembnih tem (podnebna in biodiverzitetna kriza, onesnaževanje, razvoj trajnostnih izdelkov, trajnostno kmetijstvo, ravnanje z odpadki).

[Več >>>](#)

Januar 2022

Umanotera je pripravila odziv ob napovedi vlade o uvedbi novih subvencij za energetske intenzivno industrijo.

[Več >>>](#)

2009-

Plan B za Slovenijo, koordinacija mreže nevladnih organizacij za trajnostni razvoj

2009–2010

Slovenija, 50+, potujoča razstava o podnebnih spremembah

2010

Ogljični odtis kot merilo uspešnosti, 1. strokovna konferenca

2010

Ogledalo vladi 2010: Zeleni nevladni monitor

Pregled dela po strateških področjih

Januar 2022

Organizacije in posamezniki/ce, združeni v iniciativo Glas ljudstva, so političnim strankam, ki so kandidirale na državnoborskih volitvah, predali politične zahteve, ki predstavljajo drugačno politiko.

[Več >>>](#)

Februar 2022

Umanotera se je pridružila kampanji [#Together4Forests](#), v kateri smo pozivali nacionalne vlade, naj omejijo prispevek EU k uničevanju gozdov in ekosistemov ter kršitvam človekovih pravic po svetu; [pismo pa smo naslovili tudi na EU](#).

[Več >>>](#)

Februar 2022

Umanotera je skupaj z društvom Focus sodelovala pri analizi slovenskega Načrta za okrevanje in odpornost (NOO), ki je bila pripravljena v sklopu poročila o doseganju "zelenega" okrevanja na ravni desetih držav članic EU.

[Več >>>](#)

Marec 2022

Umanotera je ob popolnem zastoju v razvoju sončne energije za samooskrbo v Sloveniji pripravila odziv ter sodelovala pri pripravi poziva Ministrstvu za okolje k večji podpori za sončne elektrarne in nadgradnjo omrežja.

[Več >>>](#)

April 2022

Skupaj z organizacijami CIPRA Slovenija, DOPPS in Focus je Umanotera Vlado RS pozvala, naj takoj ustavi vse postopke, ki bodo privedli do masovnega poseka gozda, ter odpre široko strokovno in javno razpravo, v okviru katere je treba razrešiti vsa vprašanja in nejasnosti, ki se pojavljajo v zvezi s posekom.

[Več >>>](#)

Maj 2022

Umanotera je nove politične predstavnike pozvala, da boj s podnebno krizo vzamejo resno in ga umestijo med prioritete svojega političnega dela.

[Več >>>](#)

2010–2011

Do trajnostnega razvoja preko odgovornega turizma in pravičnotrgovinskega povezovanja v Burkina Faso

2011

Ogljični odtis kot merilo uspešnosti, 2. strokovna konferenca

2011

Iskriva Pozitiva, mladinski glasbeni festival in razstava

2011

Moja organizacija in trajnostni razvoj, usposabljanje za komunikacijske profesionalce

Pregled dela po strateških področjih

Maj 2022

Umanotera je sodelovala pri pripravi poziva bodoči vladi, naj okoljsko ministrstvo ostane samostojno, saj bo le tako lahko izpolnjevalo svoje poslanstvo.

[Več >>>](#)

2011

Trajnostni integralni turistični proizvodi
Osrednjeslovenske regije,
priprava kriterijev

Junij 2022

Umanotera se je pridružila pozivu EU-poslancem, naj ustavijo zeleno zavajanje glede fosilnega plina in jedrske energije.

[Več >>>](#)

2011–2016

Slovenija znižuje CO₂: izbor
dobrih praks, ogledi, katalog
in promocija

September 2022

Organizacije in posamezniki/ce, združeni v iniciativo Glas ljudstva, so predstavili predsedniški Volitvomat ter odzive kandidatov in kandidatke na nekaj ključnih vprašanj.

[Več >>>](#)

2011–2015

Tretji člen, spletna skupnost
za neposredno demokracijo

September 2022

Umanotera in Focus sta ob obravnavi predloga Zakona o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo predlagala, da se v predlogu zakona črta možnost odstopanja od (v okoljevarstvenih dovoljenjih) določenih emisijskih vrednosti za industrijo.

[Več >>>](#)

2011–2013

EGO – Evropska zelena
pisarna, mednarodni
partnerski projekt

Oktober 2022

Umanotera je pred svetovnim dnem hrane opozorila na odgovornost, ki jo pri naslavljanju podnebne krize s svojimi vsakodnevnimi prehranskimi odločitvami nosimo tudi prebivalci EU.

[Več >>>](#)

November 2022

Umanotera je pozdravila odločitev vlade, da Slovenija izstopi iz ECT.

[Več >>>](#)

Pregled dela po strateških področjih

7. Sodelovanje na okroglih mizah in v razpravah

Predstavniki Umanotere so v letu 2022 aktivno sodelovali na:

- novinarskem zajtrku Glasu ljudstva,
- spletnem dogodku Kako vrniti NVO možnost zaščite okolja v sodnih in upravnih postopkih? v organizaciji Inštituta 8. marec,
- okrogli mizi Govorite klimatsko v organizaciji Francoskega inštituta,
- razpravi Posvet o elektroenergetski strategiji v organizaciji Sveta za razvoj pri SAZU,
- pripravljalni delavnici za Podnebno ogledalo 2022 v organizaciji CEU IJS,
- okrogli mizi Ekofeminizem v Sloveniji v organizaciji PIC,
- okrogli mizi o zelenem prehodu EU z naslovom Prihodnost bo zelena ali pa je ne bo v organizaciji Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji,
- nacionalni okrogli mizi o financiranju energetske učinkovitosti v organizaciji EK/SEI Forum,
- delavnici Prehrana zdrave pameti v organizaciji Jezeršek gostinstva, na kateri je bil pripravljen Manifest prehrane zdravega razuma,
- okrogli mizi Meje rasti: Socialna država in paradoks trajnosti v organizaciji Policy Lab,
- posvetu NEPN Gospodarski in družbeni razvoj Slovenije v organizaciji IJS,
- dogodku Na poti zelenega prehoda v okviru prve letne konference o Načrtu za okrevanje in odpornost v organizaciji Predstavništva Evropske komisije v Sloveniji, Urada Republike Slovenije za okrevanje in odpornost in Ministrstva za infrastrukturo,

2012–2013

Čista zmaga, trajnostni športni dogodki

2012

Poziv vladi za zeleni razvojni preboj, kampanja

2012

Trajnostni turistični produkt Osrednjeslovenske regije, zasnova turističnih izletov

2013

Umanoterina znamka, natečaj in razstava za znamko

Sodelavec Umanotere Jonas Sonnenschein je konec decembra gostoval na okrogli mizi o zelenih finančah, na kateri je poudaril, da banke in zavarovalnice ne smejo zgolj slediti smernicam trajnosti. Razvijati morajo zelene produkte in prenehati s financiranjem fosilnih goriv, predvsem pa se morajo aktivno izogibati zelenemu zavajanju: »Tu je pomembna regulacija. Brez regulacije smo na divjem zahodu. Ko se bo na podlagi regulacije vzpostavila podatkovna baza, bo slika čistejša.« (Ljubljana, 15. 12. 2022)

Pregled dela po strateških področjih

- okrogli mizi Hrana in podnebne spremembe v organizaciji Slovenskega sociološkega društva, ki se je odvijala v času Slovenskih socioloških dni,
- okrogli mizi Zelene finance v organizaciji Zelenega omrežja študentov Univerze v Mariboru;
- okrogli mizi Medijsko ogledalo v organizaciji Društva novinarjev Slovenije,
- okrogli mizi v organizaciji IEDC poslovna šola Bled,
- okrogli mizi na Vrhu slovenskega gospodarstva v organizaciji GZS,
- strokovnem posvetu za NEPN za NVO v organizaciji Ministrstva za infrastrukturo,
- okrogli mizi Zelene finance v organizaciji Zelenega omrežja študentov Ekonomske fakultete v Ljubljani,
- okrogli mizi Evropski piknik v organizaciji Informacijske točke Europe Direct Pomurje v sodelovanju z Gimnazijo Franca Miklošiča Ljutomer,
- panelu Okoljske spremembe v organizaciji društva VTIS v času 7. Simpozija slovenskih raziskovalcev v tujini.

2013

Zelena proračunska reforma:
odzivanje na krizo s
trajnostno vizijo, poročilo

2013

Spremenimo minus v
plus, kampanja za ukinitve
škodljivih subvencij

2013–2014

Spodbujamo zelena
delovna mesta, analiza,
usposabljanja, nagradni
natečaj, konference,
priporočila

2013

Idejni načrt naravoslovne
učne poti v Krajinskem parku
Tivoli, Rožnik in Šišenski hrib

Gaja Brecelj je v pogovoru na temo podnebnega novinarstva v Sloveniji poudarila, da se morajo tudi mediji posvetiti iskanju win-win rešitev, ko poročajo o hkratnem naslavljanju podnebne krize in ostalih kriz, ki smo jim priča, ter »to zgodbo peljati tudi z dolgoročnim uvidom, ki pa ni tako zelo dolgoročen, saj se okno pospešeno zapira in govorimo samo še o nekaj letih, niti ne desetletju, ko moramo narediti največ. Kar pomeni, da mediji ne smejo tega spustiti z mize. Podnebna kriza je nekaj, kar je treba ves čas naslavljal skozi ta očala – gledati vse ukrepe vseh deležnikov, jasno tudi gospodarstva.« (Ljubljana, 25. 11. 2022)

Pregled dela po strateških področjih

B. Ozaveščanje, izobraževanje in usposabljanje ključnih deležnikov trajnostnega razvoja

»Da bi spremenili vse, potrebujemo vsakogar.« (Greta Thunberg)

Pravočasen prehod v trajnostno družbo zahteva zasuk smeri razvoja in hiter napredek v vseh družbenih sektorjih. Umanotera ključnim deležnikom trajnostnega razvoja pomaga prepoznati priložnosti za uspešno trajnostno preobrazbo. Razvija in prototipira skupnostne prakse z največ potenciala, da bi postale transformativne z vidika prehoda v trajnostno družbo. Spodbuja in podpira projekt Javna uprava kot zgled. Organizacije usposablja na področju spremljanja škodljivih vplivov njihovega delovanja na okolje in oblikovanja ukrepov blaženja. Prebivalce Slovenije ozavešča in motivira z namenom čim širšega ponotranjanja principov okoljsko vzdržnega in družbeno odgovornega življenjskega sloga ter tako vzpostavlja široko sprejemljivo alternativo potrošništvu. Spodbuja jih k aktivnemu državljanstvu – podpiranju zelenih politik, vršenju pritiska za sistemske spremembe in širjenju zavedanja o nujnosti trajnostnega delovanja.

1. Sodelovanje v projektu CARE4CLIMATE

Požari na Krasu, poplave zaradi močnega deževja in eden najtoplejših decembrov v zgodovini so v letu 2022 ponovno okrepili zavedanje o podnebni krizi. Tudi pri projektu Care4Climate je Umanotera zaznala povečano zanimanje za podnebne teme: od večjega zanimanja za razstavo Na vroči strani Alp, ki je od 2022 na voljo tudi za zunanje prostore, do velikega povpraševanja po predavanjih v šolah, na univerzah in v podjetjih ter izkazane želje številnih občin po sodelovanju v programu podpore, ki ga Umanotera skupaj z društvom Focus izvaja v okviru programa Dovolj za vse. V projektu LIFECARE4CLIMATE Umanotera ozavešča, izobražuje in usposablja ključne deležnike in s tem spodbuja izvajanje ukrepov za doseganje nacionalnih ciljev zmanjšanja emisij toplogrednih plinov do leta 2030. Projekt združuje 15 partnerjev, pri čemer Umanotera sodeluje predvsem z ozaveščanjem o podnebnih spremembah, promocijo dobrih praks zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, spodbujanjem lokalnih skupnosti k prehodu v nizkoogljično družbo, usposabljanjem javnih uslužbencev, da postanejo gonilo prehoda v nizkoogljično družbo, ter spodbujanjem vključevanja konceptov nizkoogljične družbe v visoko šolstvo.

Pod sloganom »Dovolj za vse« je Umanotera pripravila že sedmo nacionalno konferenco o trajnostnem upravljanju z viri skupnosti, ki je pod naslovom »Trajnostni odzivi skupnosti na podnebno krizo in druginjo« privabila več kot 80 udeležencev. Konferenca je po dvoletnem prenosu zgolj v spletni obliki zopet potekala v živo – posnetki pa so na voljo tukaj.

2013

Koalicija za gozd,
koordinacija

2013

Trajnostni razvoj: od
formalnih zavez k vplivnim
dejanjem, predavanja z
delavnico

2013-2016

GPP 2020, Zeleno javno
naročanje za nizkoogljično
gospodarstvo, evropski
projekt

2013-2015

Spoznaj svoj življenjski slog,
izobraževanje za trajnostno
potrošnjo

Pregled dela po strateških področjih

Še naprej je sodelovala z občinami v okviru programa podpore pri izvajanju projektov trajnostnega upravljanja z viri skupnosti. V letu 2022 so v programu podpore sodelovale občine Kranj ([razvoj trajnostnega turizma](#)), Postojna (priprava seminarja [Ogljični odtis destinacije zaradi prevoza turistov – kako ga izračunamo?](#)), Črna na Koroškem ([razvoj zelenega turizma](#)), Vipava, Bovec, Tolmin in Kobarid.

Poleg tega je Umanotera v okviru programa Dovolj za vse podprla tudi izvedbo dveh demonstracijskih projektov. Pri demonstracijskem projektu ["Prenosni ogrevalni sistem zunaj omrežja s pomočjo vročega kompostiranja"](#) društvo Trajna na skupnostnem začasnem prostoru Krater preizkuša inovativni način ogrevanja mikolaboratorija, ki bo prispeval k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov. Še naprej pa se nadaljuje [delo na Livada LAB](#), kjer Umanotera sodeluje pri razvijanju edinstvenega trajnostnega učnega poligona, ki spodbuja aktivacijo mladih za naslavljanje podnebne krize.

V letu 2022 je razstava Na vroči strani Alp nadaljevala svojo pot skozi Slovenijo in bila prikazana na 12 lokacijah (in na eni v digitalni obliki). Notranji razstavi pa se je pridružila tudi zunanja, ki je [otvoritev doživele na ljubljanskem Krakovskem nasipu](#). Razstava je dostopna tudi v [virtualni obliki](#).

Poleg razstave Umanotera redno objavlja in posodablja dokumenta [Fizikalno ozadje podnebnih sprememb in njihove posledice za Slovenijo](#) in [Politično-zakonodajno ozadje blaženja podnebnih sprememb](#), ki sta pravi naslov za vse, ki želijo več informacij o podnebnih spremembah in podnebnih politikah.

V letu 2022 pa smo sodelovali tudi pri [pregledu študije družbenih, gospodarskih in okoljskih koristi pobud, ki jih vodijo skupnosti](#) in pri načrtovanju ter izvedbi [Mednarodne poletne šole politične ekologije](#).

Spletne strani projekta:

[Umanoterina spletna stran projekta](#), [Care4Climate](#), [Samo1planet](#) in [Dovolj za vse](#)

2013-

Za gozd – za nas, krepitev vpliva civilne družbe glede gozdne zakonodaje

2014–2018

Trgovanje s prihodnostjo, vpliv proste trgovine na socialno varnost in varovanje okolja, kampanja

2014

Pravična banka, vzpostavitev dialoga za ustanovitev etične banke v Sloveniji

2014

Sporočila znanosti o podnebnih spremembah, posvet s SAZU

Pregled dela po strateških področjih

O razlogih za sodelovanje pri demonstracijskem projektu na Kraterju je direktorica Umanotere Gaja Breclj poudarila: »Za sodelovanje pri vzpostavitvi malce drugačnega načina energetske samooskrbe na skupnostnem začasem prostoru Krater smo se odločili, ker je poleg inovativnosti izbrani projekt tudi replikabilen. Dodaten razlog pa je najti tudi v zagnani ekipi, ki projekt inovira na participatoren način in tako znanje širi še naprej.« (Ljubljana, 21. 2. 2022)

V okviru velike konference projekta Care4Climate je Umanotera udeležence konference popeljala na kolesarski izlet po slovenski prestolnici, na katerem je prikazala primere lokalnih dobrih praks, ki delujejo v smeri zmanjšanja izpustov TGP. Na fotografiji obisk produkcijskega prostora Krater. (Ljubljana, 30. 6. 2022)

2014–2015

Eko podjetniška jutra, mreženje in krepitev zelenih podjetnikov

2014

Ljubljana 2020, vizija trajnostne Ljubljane, projekt

2015

Veliki infrastrukturni projekti v Sloveniji: Od zgrešenih do trajnostnih naložb, strokovni posvet in poziv vladi

2015

Ideje za ravnesje, zbornik ob 20-letnici delovanja Umanotere

Pregled dela po strateških področjih

2. Podnebni meni – spodbujanje trajnostnega in zdravju prijaznejšega prehranjevanja

Svetovni sistem oskrbe s hrano povzroči skoraj tretjino vseh antropogenih izpustov toplogrednih plinov in je tako eden od glavnih vzrokov za podnebno krizo. Poleg tega sedanji način proizvodnje hrane vodi v pospešeno izginjanje biotske raznovrstnosti, kar ogroža obstoj človeške civilizacije. Vodilni strokovnjaki s tega področja, združeni v EAT-Lancet Commission, so že leta 2019 zapisali, da »brez obsežnega in hitrega zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov in porabe naravnih virov v sistemih oskrbe s hrano ne bo mogoče doseči ciljev Pariškega sporazuma in Agende ZN za trajnostni razvoj do leta 2030«.

Umanotera je v letu 2022 nadaljevala z izvajanjem projekta Podnebni meni, s katerim smo v letu prehranske draginje temo podnebjem prijaznejše hrane dokončno postavili v središče tem, ki jih je treba obravnavati prednostno.

V okviru projekta so bili izvedeni 4 dogodki, s katerimi so bile naslovljene teme hrane v času podnebnih sprememb. Nacionalne konference o podnebjem prijaznejši pogostitvi na dogodkih "Mizica, pogrni se!", ki je bila pripravljena v sodelovanju s Convento, Kongresnim uradom Slovenije in Turizmom Ljubljana, se je v živo udeležilo skorajda 100 organizatorjev in kreatorjev dogodkov kot tudi predstavnikov javnih institucij in catering podjetij. Sledili so spletni dogodek Okolju in zdravju prijaznejša hrana – kako jo prepoznamo?, ki je bil pripravljen skupaj z Zvezo potrošnikov Slovenije, hibridna okrogla miza Podnebna kriza in prehranska draginja – kako rešiti dve muhi na en mah? in spletni dogodek Podnebjem in okolju prijaznejša hrana: rastlinske alternative mesu.

Umanotera je v sklopu projekta razvila sodelovalno igro na temo podnebjem in zdravju prijaznejše prehrane, katere namen je na poučen in interaktiven način opolnomočiti učence in dijake o povezavi med tem, kar jemo, in podnebnimi spremembami. V letu 2022 se je s sodelovalno igro seznanilo kar 413 učencev v 15 razredih po različnih slovenskih šolah. Pripravljena je bila tudi zbirka učnih orodij o hrani v času podnebnih sprememb, ki vsebuje priročnik z devetimi predlogi za delavnice na temo podnebjem in zdravju prijaznejše (pre)hrane, ki jih izobraževalci lahko izvajajo v razredu, ter sodelovalno igro na temo podnebjem in zdravju prijaznejše (pre)hrane.

V okviru projekta sta bili izvedeni tudi dve usposabljanji za izobraževalce, na katerih je beseda tekla o poučevanju o (pre)hrani v času podnebnih sprememb. Usposabljanj se je udeležilo več kot 50 izobraževalcev, ki jim je Umanotera predstavila nabor konkretnih aktivnosti, ki jih lahko uporabijo pri svojem delu, eno od pripravljenih delavnic pa so preizkusili tudi v praksi.

Spletna stran projekta: Podnebni meni: Spodbujanje trajnostnega in zdravju prijaznejšega prehranjevanja

2015

Srečanje Zmenek s Slovenijo,
Spodbujanje sodelovanja
in povezovanje nosilcev
sprememb k skupnemu
delovanju za trajnostno
prihodnost

2015

Protest Global Climate March
v Ljubljani

2015

Katalog etičnega
obdarovanja 2015

2016

Sodelavec Umanotere Andrej
Gnezda med finalisti za
Delovo osebnost leta 2015

Pregled dela po strateških področjih

»Skrajni čas je, da podnebju prijaznejša pogostitev na dogodkih postane prioriteta izbira,« je bil eden izmed glavnih zaključkov nacionalne konference o podnebju prijaznejši pogostitvi na dogodkih, ki jo je organizirala Umanotera v sodelovanju s Convento, Kongresnim uradom Slovenije in Turizmom Ljubljana. (Ljubljana, 31. 3. 2022)

Podnebju prijaznejša hrana je stalnica na Umanoterinih dogodkih; umanjala ni niti na uspešno izvedenih usposabljanjih za izobraževalce, ki sta se odvijali pod naslovom (Pre)hrana v času podnebnih sprememb. (Ljubljana, 28. 9. 2022)

2016

Organizacija trajnostnih dogodkov, usposabljanje v okviru Zelene prestolnice Evrope 2016

2016

Plaktivat v partnerstvu z Umanotero: alternative potrošništvu, plakat

2016-2021

Večletni partnerski projekt Dovolj za vse: skupnostno upravljanje z življenjskimi viri

2017

Ozelenjevanje občinskega proračuna, projekt

Pregled dela po strateških področjih

3. Onkraj zgodb

Umanotera sodeluje pri projektu Onkraj zgodb, v katerem skupaj s projektnimi partnerji naslavlja teme, povezane s podnebnimi migracijami. Splošen cilj projekta je usmerjen k mladinskim delavcem z namenom posredovanja znanja in informacij, usmerjenih v pridobivanje in krepitev kompetenc in kritičnega razumevanja podnebnih migracij. Skozi izobraževalno-osveščevalni projekt želijo spodbujati aktivacijo mladih in mladinskih delavk/cev za podnebno in socialno pravično družbo. Eden od ciljev projekta je tudi spodbujanje javnega diskurza o podnebnih migracijah v splošni javnosti.

V letu 2022 je Umanotera organizirala predavanje o Zelenem sistemu delovanja organizacije in izvedbi trajnostnih dogodkov v ciklu izobraževanj, ki so jih organizirale partnerske organizacije v smeri lastnega opolnomočenja na raznolikih področjih. Na podlagi vsebin izobraževanj so bili oblikovani infolisti s smernicami za bolj zeleno in vključujoče (delovno) okolje, obenem pa je Umanotera posodobila dokument Zeleni sistem delovanja, ki sedaj vsebuje tudi smernice s področja digitalnega onesnaževanja in politike nediskriminacije.

Aprila je Umanotera v sodelovanju z društvom Humanitas organizirala fokusno skupino z aktivistkami, begunci, mladinskimi delavkami in učitelji. Analiza o tem, kako izredne podnebne razmere in porast okoljskih gibanj vplivajo na njihovo delo in kako vidijo povezavo med podnebno krizo in migracijami, je vodila v pripravo smernic za delo z mladimi na področju podnebnih migracij.

Druga polovica leta 2022 je bila namenjena pripravi spletnega tečaja za izobraževalce, aktiviste in mladinske delavce na temo podnebnih migracij in globalnega učenja, ki se je pričel izvajati v letu 2023.

Spletna stran projekta: Umanoterina spletna stran projekta in Onkraj zgodb

Junija sta se sodelavki Umanotere Nika Tavčar in Hana Turšič udeležili srečanja konzorcija partnerskih organizacij projekta Onkraj zgodb v Mostarju, kjer so skupaj pregledali in evalvirali do takrat opravljeno delo na projektu in zastavili cilje za leto 2023. (Mostar, junij 2022)

2017

Zelena proračunska reforma:
Politično in zakonodajno
ozadje ter primeri iz drugih
držav, poročilo

2017

Odstop Stalnega
posvetovalnega odbora
za podnebno politiko pri
predsedniku Pahorju

2017

Uspešno vključevanje
v postopek z zahtevo o
potrebnosti pridobitve
okoljevarstveno soglasja za
podaljšanje delovanja NEK

2017

Umanotera nasprotuje
izdaji okoljevarstvenega
soglasja za Magna Nukleus in
posledični pritiski na NVO

Pregled dela po strateških področjih

4. ClimACT

Umanotera je kot partner sodelovala pri projektu ClimACT – Climate action by European citizens delivers for development, v katerem je skupaj s projektnimi partnerji naslovila teme podnebja, razvoja in spola. S projektom so želeli okrepiti ozaveščenost o teh temah in angažirati predvsem mladostnike v Sloveniji.

V marcu 2022 se je po Sloveniji odvilo pet podnebnih skupščin (in ena v spletni obliki), na katerih so mladi in simpatizerji gibanja za podnebno pravičnost v skupinskih razpravah oblikovali zahteve za socialno pravičen in ambiciozen zeleni prehod.

Skupščine so potekale v sklopu gibanja Mladi za podnebno pravičnost, organizacijsko pa so jih v sklopu projekta ClimACT podprle nevladne organizacije Umanotera, Focus in PIC. V proces se je vključilo več kot 150 posameznikov, ki so pripravili 29 zahtev. Skupščine so odprle prostor za sodelovanje v procesu neposredne demokracije in hkrati prispevale k širjenju gibanja ter prizadevanj za sonaravno družbo.

V okviru projekta je direktorica Umanotere Gaja Breclj sodelovala na okrogli mizi "Ekofeminizem v Sloveniji: vloga žensk v civilni družbi in politiki", ki se je osredotočala na ekofeminizem in veliko povezanost izkoriščevalskega odnosa do žensk z izkoriščevalskim odnosom do narave.

Umanotera je junija 2022 v sodelovanju z organizacijama Focus in PIC organizirala razpravo z novima ministroma za infrastrukturo ter okolje in prostor. Že v predvolilni kampanji so se koalicijske stranke namreč odločno zavzele, da bo okoljska kriza v središču vseh vladnih ukrepov, zato je razprava v iskanju odgovorov na ta vprašanja potekala pod naslovom "Kakšen bo zeleni prehod?"

Spletna stran projekta: [ClimACT](#)

»Podnebne skupščine v marcu leta 2022 so bile tudi pomembna vaja demokratičnega odločanja, v nasprotju z običajnim sprejemanjem odločitev v zaprtih krogih. Upajmo, da bodo iz teh semen vzkalile nove moči v boju za podnebno pravičnost in sonaravno družbo.« (Maribor, 15. 3. 2022)

2017

Posvet Krčenje prostora
civilne družbe

2017

Odziv na predlog
Energetskega koncepta

2018

Manifest civilne družbe za
razvoj Slovenije in razprave
Za družbo blaginje v
trdni mreži življenja, pred
parlamentarnimi volitvami

2018-2019

Klima za podnebje - mladi za
svojo podnebno prihodnost,
projekt

Pregled dela po strateških področjih

5. Otok X

Projekt Otok X povezuje vprašanja posledic podnebnih sprememb, migracij in življenjskih slogov posameznikov, eden od glavnih ciljev pa je spodbujanje aktivacije mladih. V sklopu projekta nastajajo interaktivne gledališke predstave, v katerih mladi na izkustveni način spoznavajo različne scenarije o stanju sveta in prihodnosti, ki jih »pišejo« sami v predstavi.

V letu 2022 je Umanotera v okviru projekta aktivno sodelovala pri pripravi scenarijev prihodnosti, ki so bili uporabljeni kot zasnova pri pripravi interaktivne gledališke igre Planet X, ter pri samem vsebinskem komentiranju pripravljenih vsebin. Gostovanja z gledališko igro Planet X so se pričela v letu 2023.

Spletna stran projekta: [Otok X](#)

»Naš sestankovski otoček« z ustvarjalnega srečanja konzorcija partnerskih organizacij. (Ljubljana, julij 2022)

2018

Sestavi vlado: pričakovanja civilne družbe od bodoče Vlade RS

2018

Obisk v naravi – Kodeks obnašanja v naravi v Sloveniji

2019

Okolju škodljive subvencije – UKINIMO JIH!, akcija

2019

Poročilo Energetsko intenzivna industrija v Sloveniji: poraba energije, dodana vrednost, delovna mesta, smernice za učinkovito rabo energije v industriji in Ukrepi in politike za učinkovito rabo energije v industriji: primeri iz prakse

Pregled dela po strateških področjih

5. Izvajanje delavnic in predavanj

Umanotera že vrsto let izvaja delavnice in predavanja o podnebnih spremembah in trajnostnem razvoju ter v razpravah, ki jim sledijo, spodbuja udeležence k razmisleku ter bolj okoljsko in družbeno odgovornemu delovanju.

V letu 2022 je Umanotera izvedla predavanja in delavnice:

- o turizmu v času podnebnih sprememb za Turizem Portorož ob mednarodnem dnevu turističnih vodnikov,
- o organizaciji bolj trajnostnih dogodkov na Future Leaders Forum in na Conventa Crossover v sklopu Convente 2022,
- o uporabi lokalnih virov in lokalnega proračuna za prehod v podnebno nevtralnost na konferenci Zlati Kamen,
- o vlogi tržnice v trajnostni samooskrbi s hrano za Občino Ajdovščina,
- o podnebnju prijaznejši hrani na Festivalu Grounded v Ljubljani,
- o podnebnih spremembah in z njimi povezanimi regulativami ter o Evropskem zelenem dogovoru in finančnem sektorju za podjetje Sava Re,
- o dobri praksi nacionalne konference "Mizica, pogrni se!" v sklopu izobraževanja s strani KUS in Tolerance,
- o mobilizaciji civilne družbe za zeleno proračunsko reformo za I4CE – Institute for Climate Economics,
- o aktivnem državljanstvu v času volitev za poljsko nevladno organizacijo Batory Foundation,
- o podnebnih spremembah in tem, kaj lahko storimo za zmanjšanje izpustov, za Gimnazijo Tolmin, III. Gimnazijo Maribor, Srednjo šolo za oblikovanje Ljubljana in Srednjo šolo Izola, Ljubljana International School, OŠ Milana Šuštaršiča, Občino Medvode, Fakulteto za javno upravo, Fakulteto za družbene vede, Ekonomsko fakulteto, Akademijo za likovno umetnost in oblikovanje ter Univerzo za tretje življenjsko obdobje.
- Umanotera pa je izvedla tudi sodelovalno igro o podnebnju prijaznejši hrani za III. Gimnazijo Maribor, Waldorfsko šolo Naklo, Srednjo gostinsko in turistično šolo Radovljica, Srednjo šolo za oblikovanje in fotografijo Ljubljana, Gimnazijo Moste, Srednjo gradbeno, geodetsko in okoljevarstveno šolo Ljubljana, Gimnazijo Kočevje, šolski center Postojna in Ekonomsko gimnazijo Novo mesto.

2019

Nujni poziv Vladi RS –
Večina pričakuje ukrepe za
naslovitev podnebne krize

2019

Globalni podnebni štrajki v
Sloveniji

2019-2026

Umanotera partner
integriranega LIFE projekta
CARE4CLIMATE

2019

Podnebni dogovor, posvet v
Državnem zboru

Pregled dela po strateških področjih

Izobraževanje Okoljska in podnebna pismenost za zaposlene UL ALUO. (Ljubljana, 14. 12. 2022)

Namen sodelovalne igre na temo podnebju in zdravju prijaznejše prehrane je na poučen in interaktiven način opolnomočiti učence in dijake o povezavi med tem, kar jemo, in podnebnimi spremembami. V letu 2022 smo z njo gostovali v 14 različnih razredih po Sloveniji in vključili 413 dijakov in učencev. (Naklo, 20. junij 2022)

6. Izračuni ogljičnih odtisov

V Sloveniji se vse več podjetij ter organizacij iz javnega in nevladnega sektorja odloča za izračun ogljičnega odtisa svojega delovanja. Umanotera že več let izgrajuje znanje na področju sistemov upravljanja z vplivi organizacij na okolje, v okviru katerih je ogljični odtis kazalnik porabe fosilnih goriv in vpliva na podnebje. Z izračunom ogljičnega odtisa in pripravo ukrepov za zmanjšanje izpustov toplogrednih plinov podpira organizacije pri določanju najpomembnejših virov izpustov in upravljanju z izpusti ter jim omogoča primerjave s sorodnimi organizacijami in transparentno poročanje notranjim in zunanjim deležnikom.

2019-2020

LETO BREZ LETA: Skupaj zmanjšujemo emisije iz letalskega prometa, kampanja

2020

Fizikalno ozadje podnebnih sprememb in njihove posledice za Slovenijo ter Politično-zakonodajno ozadje blaženja podnebnih sprememb, dokumenta

2020

Protest proti določilom tretjega proti-koronskega paketa, ki odpravljajo naravovarstvene in okoljevarstvene varovalke pri gradnji objektov

Pregled dela po strateških področjih

C. Aktivacija javnosti za potrebne spremembe

»Nihče nima večje moči za spremembo kot skupnost, ki odkrije, za kaj ji je mar.« (Margaret Wheatley)

Umanotera svojih dejavnosti ne omejuje na izvajanje projektov. V družbi si stalno prizadeva povečati prepoznavnost ukrepov za zmanjšanje škodljivih vplivov na okolje, ki kljub velikemu potencialu iz različnih razlogov niso zadosti prisotni v javnem diskurzu. Poleg aktivacije posameznikov si z vzpostavljanjem javne podpore prizadeva za potrebne spremembe na področju politik. Prav tako se z aktivacijo javnosti postavlja po robu politikam, ki niso v javnem interesu.

2020

Promocija dobrih praks
zniževanja toplogrednih
plinov, serija kratkih filmov

2020

Dolgoročna podnebna
strategija mora odgovoriti
na izzive podnebne
krize, skupna izjava NVO,
strokovnjakov in sindikata

2020

Na vroči strani Alp, razstava o
možni prihodnosti Slovenije
zaradi podnebnih sprememb

Direktorica Umanotere Gaja Breclj med govorom na koncertnem shodu Gremo volit!, ki se je odvijal 22. aprila 2022 na Kongresnem trgu v Ljubljani.

Pregled dela po strateških področjih

1. Sodelovanje pri iniciativi Glas ljudstva

Umanotera je med ustanovnimi člani iniciative Glas ljudstva, kjer je povezanih več kot 100 organizacij civilne družbe in več kot tisoč posameznikov in posameznikov z vseh družbenih področij in iz celotne Slovenije. Namen iniciative je, da politiko pozove k odgovornejšemu delovanju ter izboljšanju družbene, politične, ekonomske in okoljske situacije v državi.

V začetku leta je iniciativa Glas ljudstva predstavila 138 zahtev političnim strankam, ki so nastopile na državnozborskih volitvah 2022, razdeljenih na 11 različnih vsebinskih sklopov. Na podlagi opredelitev strank do zahtev je bilo pripravljeno spletno orodje Volitvomat, s katerim so volivke in volivci lahko preverili, kako se njihova stališča skladajo s stališči tistih, ki so se potegovali za oblast. Volitvomat je pred državnozborskimi volitvami uporabilo več kot 100.000 ljudi.

S Potujočim festivalom demokracije so predstavniki/ce in podporniki/ce iniciative v sklopu kampanje za čim višjo volilno udeležbo na državnozborskih volitvah prekrizarili Slovenijo. Organizirali so 2 javni predvolilni soočenji kandidatov in kandidatov z ljudstvom: pred parlamentarnimi in pred predsedniškimi volitvami.

V času pred lokalnimi in predsedniškimi volitvami so pripravili še 125 Volitvomatov, poleg tega so organizirali 2 velika koncertna shoda, ob zaključku kampanje za udeležbo na državnozborskih volitvah je bil pripravljen koncert Gremo volit! Sodelovali so tudi v referendumski kampanji, ki se je zaključila s shodom za RTV. Organizirali so 9 novinarskih konferenc in bili portretirani v dokumentarnem filmu, ki so ga ustvarili v zavodu APIS.

Pripravljali so tudi prvo poročilo z oceno napredka pri uresničevanju 122-ih zahtev, s katerimi so se pred volitvami v Državni zbor strinjale vse stranke aktualne koalicije.

Spletna stran: Glas ljudstva (Umanoterina stran) in Glas ljudstva (uradna stran iniciative)

2021

Vseevropska kampanja
za izstop iz ECT

2021

Referendumska kampanja
za pitno vodo

2021

Predsedovanje Slovenije
Svetu EU (v sodelovanju
z EEB)

Direktorica Umanotere Gaja Breclj je na tiskovni konferenci, na kateri so člani iniciative Glas ljudstva predstavili načrte svojih aktivnosti v prihajajočih predvolilnih dneh in tednih, poudarila, da »naš glas šteje samo, če ga na volitvah oddamo!« (Ljubljana, 17. 3. 2022)

Predstavniki/ce in podporniki/ce iniciative Glas ljudstva po uspešno izvedenem javnem predvolilnem soočenju političnih strank z ljudstvom, ki se je odvijalo na Trgu republike. (Ljubljana, 15. 4. 2022)

Pregled dela po strateških področjih

2. Razorožimo fosilno industrijo – ustavimo ECT

Pogodba o energetski listini (ECT), mednarodna pogodba s konca 90-ih, velikim korporacijam med drugim omogoča, da države, ki se odločijo opustiti premog, ustaviti proizvodnjo plina ali pa prenehati z gradnjo plinovodov, na zasebnih sodiščih tožijo za milijardne odškodnine. Podpisnica Pogodbe o energetski listini je tudi Slovenija. Na podlagi te pogodbe britansko podjetje Ascent Resources Slovenijo toži za vrtooglavih 500 milijonov evrov. S podobnimi tožbami se soočajo tudi ostale članice Evropske unije, ki so se odločile opustiti fosilna goriva. Zato se je Umanotera pridružila mednarodni mreži organizacij, ki jih združuje zahteva, da EU in njene članice izstopijo iz ECT ter tako omogočijo pravočasen prehod v podnebno nevtralnost.

Konec leta 2022 je vlada sprejela odločitev, da Slovenija izstopi iz ECT. Gre za zelo pomembno (in pravilno) odločitev, saj ECT ovira podnebno energetski prehod in služi le interesom energetskih korporacij. Ob tem je sodelavec Umanotere Andrej Gnezda, ki je kampanjo v Sloveniji več let koordiniral, zapisal: »Zmagaaaaa!!!! Po letih ozaveščanja, skakanja po medijih in zganjanja zagovorniškega hrupa, so argumenti prevladali. Vlada je sprejela odločitev, da bo Slovenija izstopila iz ECT! Cilj, ki smo ga več let zasledovali in zagovarjali skupaj s kolegi nevladniki iz mednarodne kampanje, je tako končno postal realnost. Mehanizem ECT, ki predstavlja eno večjih ovir na poti v podnebno nevtralno družbo, se je z letom 2022 začel sesedati. Izstop je tako napovedalo šest članic Unije, konferenca, na kateri naj bi predstavili in podpisali posodobljeno ECT, pa je bila zaradi tega odpovedana. Nevladniki sedaj v nizkem štartu čakamo na naslednje korake.«

Spletna stran: [Razorožimo fosilno industrijo – ustavimo ECT](#)

Zaradi očitnih negativnih posledic ECT za podnebne in okoljske politike si je Umanotera več let prizadevala za izstop Slovenije iz tega mehanizma. Na fotografiji sodelavci Umanotere med eno od akcij opozarjanja na nujnost izstopa iz ECT. (Ljubljana, 20. 9. 2021)

2021

Vodnik Podnebni meni in
Babičina podnebna kuharica

2021

Iniciativa Glas ljudstva

Pregled dela po strateških področjih

D. Spodbujanje povezovanja in krepitve nevladnega sektorja

»Sami lahko naredimo tako malo, skupaj pa tako veliko.« (Helen Keller)

Vizije Slovenije kot trajnostne družbe ne bo mogoče doseči z delovanjem ene same organizacije. Zato je povezovanje Umanoterina »nadstrategija« in princip delovanja, ki omogoča doseganje večjih učinkov dejavnosti in krepitev mreže za pozitivne spremembe.

Stalna prioriteta ostaja tudi zavzemanje za vključevanje civilne družbe v procese odločanja in sistemsko ureditev financiranja okoljskih nevladnih organizacij.

1. Koordiniranje mreže Plan B za Slovenijo – mreže nevladnih organizacij za trajnostni razvoj

Plan B za Slovenijo je mreža nevladnih organizacij, ki združuje 38 organizacij, ki delujejo na področjih varstva okolja, ohranjanja narave, energije, urejanja prostora, prometne varnosti, mladinskega sektorja, kulture ter humanitarnih in raziskovalne dejavnosti. Mreža se osredotoča na vplivanje na politike in izvrševanje ter ocenjevanje dogovorjenih politik. Stremi k učinkovitosti z združevanjem znanja z reprezentativnostjo, aktivno udeležbo svojih članic in grajenjem koalicije. Deluje izključno v dobrobit celotne družbe. Koordinator mreže je že od njene vzpostavitve leta 2009 Umanotera, ki v okviru mreže tudi vodi izvajanje Podnebne programa mreže.

Podnebni program mreže Plan B za Slovenijo 2020–2024 naslavlja problem blaženja podnebnih sprememb, ki so posledica človekovih dejavnosti in prilagajanja na njihove neizogibne posledice. Izhodišče Podnebne programa je, da so potrebne celovite strukturne spremembe za povečano in pospešeno zmanjševanje emisij, ki morajo biti oblikovane tako, da bodo prinesle celovite koristi za človeštvo in planetarne sisteme, ki podpirajo življenje, ter spremembe v delovanju organizacij in ravnanju posameznikov.

Mreža Plan B za Slovenijo združuje večino strokovnih NVO, ki v Sloveniji delujejo na področju vplivanja na politike blaženja podnebnih sprememb in prilagajanja nanje. Prva strateška usmeritev mreže za obdobje 2020–2024 je zato učinkovito izvajanje Pariškega sporazuma ob hkratnem ohranjanju biodiverzitete, za kar si mreža prizadeva s/z:

- sooblikovanjem politik – zagovorništvo,
- informiranjem in ozaveščanjem,
- izobraževanjem in usposabljanjem s prenosom znanja in praks,
- medsektorskim povezovanjem in sodelovanjem ter
- nadzorom nad izvajanjem politik (»watchdog«).

2022

Razstava Na vroči strani Alp na Krakovskem nasipu v Ljubljani

2022

Demonstracijski projekt na Kraterju

2022

138 zahtev političnim strankam na državni ravni

Pregled dela po strateških področjih

V letu 2022 so bile v okviru izvajanja Podnebnega programa izvedene naslednje aktivnosti:

- Organizacija posveta skupaj z Mrežo za prostor: Podnebne spremembe: kako se jim prilagajamo na lokalni ravni?
- Sodelovanje v Konzorciju vsebinskih mrež Slovenije
- Koordinacija mreže
- Srečanja Programskega sveta mreže
- Zbor članic – letno srečanje članic mreže s spremljevalnim programom
- Projekti manjših članic mreže: v okviru drugega poziva za izvajanje manjših projektov članic mreže sta bila uspešno izvedena dva projekta
- Srečanja vodij organizacij
- Usposabljanje Zdravstvene in okoljske prednosti uživanja hrane iz ekološke pridelave: kako predstaviti varstvo okolja kot ključno za zdravje ljudi?
- Usposabljanje Predstavitev novega Zakona o varstvu okolja
- Usposabljanje Okoljski prekrški in inšpekcijski nadzor
- Organizacija usposabljanja za krepitev zagovorniške usposobljenosti skupaj z Mrežo za prostor: Regijsko srečanje NVO ob pogovoru z Janom Hasselmanom – uspešnim zagovornikom okoljskih pravic ameriških staroselcev
- Srečanje in pogovor s posebnim poročevalcem Združenih narodov za okolje in človekove pravice dr. Davidom R. Boydom
- Urejanje spletne strani in FB-strani mreže

2022

Potujoči festival demokracije

2022

Javni predvolilni soočnji
kandidatk in kandidatov z
ljudstvom

Spletna stran projekta: [Plan B za Slovenijo](#)

Na letnem srečanju mreže Plan B za Slovenijo so se člani mreže seznanili z vidnejšimi uspehi in delom mreže, v delavniškem delu srečanja pa pripravili nabor idej in predlogov za njen nadaljnji razvoj. Več o srečanju na [povezavi](#). (Ljubljana, 7. junij 2022)

Pregled dela po strateških področjih

2. Delovna skupina za financiranje okoljskih NVO

Delovna skupina deluje v okviru mreže Plan B za Slovenijo in je v letu 2022 v skladu s Strategijo mreže Plan B za Slovenijo 2020–2024 izvajala Podnebni program mreže. Cilj, ki ga zasleduje delovna skupina, je zagotoviti sistemsko programsko in projektno financiranje nevladnih organizacij, ki delujejo na področju varovanja okolja in narave v Sloveniji.

Delovna skupina je zastopala interese NVO v Svetu ministra za okolje za sodelovanje z NVO, pripravila pa je tudi pregled možnosti virov neodvisnega financiranja. Pripravljene so bile pripombe na osnutek odloka o spremembah in dopolnitvah Odloka o programu porabe sredstev Sklada za podnebne spremembe, ki se nanaša tudi na financiranje NVO, ter besedilo o vlogi in delovanju okoljskih NVO. Oblikovano je bilo tudi krajše poljudno besedilo za predstavitev in pet ključnih izjav za nagovarjanje v komunikaciji z javnostmi. V okviru aktivnosti za financiranje naravovarstvenih organizacij je bilo pripravljeno gradivo glede možnosti financiranja aktivnosti naravovarstvenih NVO.

V okviru DS Financiranje okoljskih NVO se je nadaljevala kampanja En procent za naravo, katere cilj je povečati število organizacij prejemnic donacije dela dohodnine znotraj mreže in povečati znesek donacij organizacijam. V okviru kampanje so bili pripravljeni spletni kviz, virtualna nalepka in pa voščilnice/kartice za pošiljanje po navadni pošti, ki smo jih med drugim poslali tudi vsem novoizvoljenim poslancem.

Spletna stran projekta: 1 – Vaš prispevek za naravo in okolje, ki vas nič ne stane!

Voščilnice/kartice za pošiljanje po navadni pošti, ki so bile pripravljene v okviru kampanje En procent za naravo.

2022

Nacionalna konferenca
o podnebnju prijaznejši
pogostitvi na dogodkih

2022

Okrogla miza Podnebna kriza
in prehranska draginja – kako
rešiti dve muhi na en mah?

Poročilo o ogljičnem odtisu

V izračunu ogljičnega odtisa Umanotere za leto 2022 so upoštevani neposredni izpusti zaradi ogrevanja prostorov in posredni izpusti zaradi porabe električne energije, službenih prevozov, prevozov zaposlenih na delo in porabe papirja.

V letu 2022 je vpliv epidemije na delovanje Umanotere v veliki meri izzvenel. Spet smo organizirali in se udeležili več dogodkov v živo. Glede na predhodno leto se je zmanjšal tudi obseg dela na daljavo. Za ogljični odtis so pri tem pomembni predvsem izpusti zaradi opravljenih prevozov.

Ogljični odtis:

Osebna izkaznica

Povprečno število zaposlenih:	7,41
Površina poslovnih prostorov:	83,6 m ²

Pregled po virih izpustov

Vir	kg CO ₂ e	%
Obseg 1: Neposredni izpusti zaradi izogrevanja fosilnih goriv v stavbah v lasti oz. upravljanju organizacije		
Ogrevanje – zemeljski plin	1.723	41,7
Obseg 2: Posredni izpusti zaradi porabe energije iz daljinskih sistemov		
Poraba električne energije	0	0
Obseg 3: Posredni izpusti zaradi službenih prevozov s prevoznimi sredstvi, ki niso v lasti organizacije		
Avto	890	21,5
Letalski prevozi	1.020	24,7
Kombi (shuttle)	103	2,5
Javni potniški prevoz (vlak)	103	2,5
Posredni izpusti zaradi prevozov zaposlenih na delo		
Avto	280	6,8
Javni potniški promet (avtobus in vlak)	15	0,3
Posredni izpusti zaradi nabavljenih izdelkov in storitev		
Papir	3	0,1
Izpusti skupaj	4.136	100

Kazalniki

Skupaj ogljični odtis za organizacijo:	4,14 t CO ₂ e
Ogljični odtis na zaposlenega:	0,56 t CO ₂ e
Ogljični odtis na m ² poslovnega prostora:	49,5 kg CO ₂ e
Poraba papirja:	0,39 lista/zaposlenega/dan

Poročilo o ogljičnem odtisu

Izpusti zaradi ogrevanja prostorov so v letu 2022 predstavljali 41,7 % ogljičnega odtisa. Izračunavamo jih pavšalno iz ocene porabe energenta (zemeljski plin) za celo stavbo in deleža površine pisarn. Umanotera nima vpliva na izbiro energenta za ogrevanje, prav tako se zaradi pavšalnega načina zaračunavanja v ogljičnem odtisu ne odražajo v celoti naši varčevalni ukrepi: vzdrževanje primerne delovne temperature, pravilno zračenje in redno zmanjševanje ogrevanja pisarn med vikendi oz. ko so pisarne prazne.

Okoljski center, kjer deluje Umanotera, se oskrbuje z elektriko iz obnovljivih virov, zato so v izračunu ogljičnega odtisa za leto 2022 upoštevane ničelne emisije iz tega vira.

SERIAL NUMBER	23-10073	SERIJSKA ŠTEVILKA	<i>Električna energija za razsvetljavo in delovanje električne in elektronske opreme v Okoljskem centru je pridobljena iz obnovljivih virov.</i>
GO SERIAL NUMBER	38300400000011052303202201000	SERIJSKA ŠTEVILKA POI	
DEVICE ID	38300400000011051	ID NAPRAVE	
POWER PLANT COMMISSIONING DATE	27.11.2013	DATUM ZAČETKA OBRATOVANJA ELEKTRARNE	
DATE OF ISSUE	23.3.2022	DATUM IZDAJE	
Production unit	MFE HERNAUS - Gorica pri Slivnici 100, 3263 Gorica pri Slivnici, Slovenija	Proizvodna naprava	
Owner / operator of the production Unit	HERGING, ocenitev nepremičnin, d.o.o. - Gorica pri Slivnici 100, 3263 Gorica pri Slivnici, Slovenija	Lastnik/upravitelj/proizvodne naprave	
Capacity	8,6 kW	Moč	
SOURCE OF ENERGY	Renewable/Heat/Solar / Obnovljivi/toplotni/solarni	VIR ENERGIJE	
TECHNOLOGY	Solar/Photovoltaic / Solarna/fotovoltaika/	TEHNOLOGIJA	
Production period	1.1.2021 - 31.12.2021	Obdobje proizvodnje	<i>Proizvedena energija, ki ustreza številu razveljavljenih potrdil o izvoru</i>
Public support	OVE-C / OVE-C	Javna podpora	
Produced electricity corresponding to the cancelled Guarantees of Origin	5 MWh		

Izpusti zaradi službenih prevozov in prevozov zaposlenih na delo v letu 2022 so izračunani iz podatkov o dejansko opravljenih prevozech.

V letu 2022 smo opravili več službenih prevozov kot v preteklih dveh letih, ki ju je zaznamovala epidemija. V veliki meri pa smo jih še vedno nadomeščali s telekonferencami, ki so učinkovit ukrep trajnostne mobilnosti. Kljub temu so izpusti zaradi službenih prevozov v letu 2022 predstavljali največji vir izpustov toplogrednih plinov (51,2 %).

Večina zaposlenih v Umanoteri na delo prihaja s kolesom in izpusti zaradi prevozov zaposlenih na delo so v primerjavi z drugimi organizacijami majhni. V letu 2022 so se glede na pretekli leti zaradi manjšega obsega dela na daljavo in povečanega števila zaposlenih nekoliko povečali in so predstavljali 7,1 % ogljičnega odtisa organizacije.

Izpusti zaradi porabe papirja predstavljajo majhen del Umanoterinega ogljičnega odtisa (0,1 %). Porabili smo 0,39 lista papirja na zaposlenega na dan, kar je v primerjavi z drugimi organizacijami zelo nizka vrednost in kaže na okoljsko ozaveščenost zaposlenih.

Poročilo o ogljičnem odtisu

Ogljični odtis organizacije se je glede na prejšnje leto povečal za slabe 3 %. Majhno povečanje ogljičnega odtisa je – ob povečanih izpustih zaradi prevozov – predvsem posledica prehoda na obnovljivo elektriko, ki predstavlja prihranek okrog 1,8 tone izpustov CO₂ na leto.

Ogljični odtis na zaposlenega (0,56 t CO₂e) je v primerjavi z večino drugih organizacij s pisarniško dejavnostjo v gospodarstvu in javnem sektorju zelo majhen. Vendar je še vedno nezanemarljiv v primerjavi z vrednostjo 1,5 t CO₂ na prebivalca na leto, h kateri moramo težiti na svetovni ravni, da bi dosegli cilj Pariškega sporazuma, ki je omejitev globalnega segrevanja na 1,5 °C. Zaposleni smo kljub stalni težnji k nizkoogljičnemu delovanju organizacije v letu 2022 že s službenim delom svojega življenja povzročili dobro tretjino vsakemu od nas »pripadajočih« letnih izpustov.

Za izravnavo izpustov toplogrednih plinov zaradi delovanja Umanotere v letu 2022 smo se povezali z organizacijo Climate Impact Partners, ki bo financirala projekte po svetu, ki znižujejo izpuste prek povečanja energijske učinkovitosti ali obnovljivih virov energije, in s tem v našem imenu prispevala k zniževanju globalnih izpustov.

V letu 2022 smo zaposleni v Umanoteri na poti v službo in domov prekolesarili in prepešali 5428 km. Z nadomeščanjem avtomobilskih prevozov smo tako prihranili 945 kg izpustov CO₂. (Ljubljana, februar 2023)

Finančno poročilo

Umanotera je leta 2022 ustvarila prihodke v vrednosti 358.559,80 EUR in odhodke v vrednosti 338.784,51 EUR. Presežek prihodkov nad odhodki je bil 19.594,47 EUR (z upoštevanim davkom od dobička).

A. Stanje sredstev in virov na dan 31. 12. 2022

1. Neopredmetena in opredmetena osnovna sredstva

Družba ima v lasti osnovna sredstva v skupni revalorizirani nabavni vrednosti 1.077,55 EUR. Odpisanost osnovnih sredstev je 96,85 %. Osnovna sredstva so posamično amortizirana po enakomerni časovni metodi. V letu 2022 ni bila opravljena revalorizacija.

2. Ni dolgoročnih finančnih naložb.

3. Denarna sredstva in kratkoročne terjatve

Stanje denarnih sredstev in terjatev na dan 31. 12. 2022 v bilanci stanja je 168.479,01 EUR.

Denarna sredstva na poslovnem računu v vrednosti 168.479,01 EUR so enaka stanju na bančnem izpisku dne 31. 12. 2022.

Med kratkoročnimi terjatvami do kupcev v skupni vrednosti 3.340,08 EUR so odprte terjatve iz naslova prodaje blaga in storitev.

Terjatve iz naslova plačila obresti znašajo 4,94 EUR. Terjatve iz naslova danih avansov so v višini 1.200,00 EUR.

Terjatve za vstopni DDV na presečni datum 31. 12. 2022 znašajo 191,97 EUR (računi prejeti v januarju 2023).

Drugih terjatev je 17.585,00 EUR.

4. Kratkoročne obveznosti

Odprte obveznosti konec leta v vrednosti 32.846,56 EUR bodo poravnane v prvih mesecih leta 2023. DDV poravnan do konca januarja 2023, kot je zakonski rok za plačilo, drugi prispevki in davki ob izplačilu decembrske plače. V letu 2022 je pravna oseba obračunala izstopni DDV od prodaje blaga in storitev v vrednosti 3.802,13 EUR ter obračunala vstopni DDV od prejetih računov v vrednosti 735,02 EUR.

Finančno poročilo

5. Kapital in poslovni izid prenesen v naslednje leto

Kapital Umanotere je sestavljen iz trajnih vlog domačih oseb v vrednosti 1.335,34 EUR in obračunane revalorizacije osnovnih sredstev v vrednosti 482,86 EUR. Presežek prihodkov v vrednosti 63.481,64 EUR je sestavljen iz presežkov odhodkov in prihodkov preteklih let in presežka prihodkov tekočega leta.

B. Izkaz prihodkov in odhodkov

V letu 2022 je bilo doseženo 358.559,80 EUR prihodkov in 338.784,51 EUR odhodkov. V primerjavi s preteklim letom je bilo doseženo za 22,49 % več prihodkov in za 23,99 % več odhodkov. Po davčni bilanci ima pravna oseba ugotovljeno obveznost za davek od dohodkov pravnih oseb v višini 180,82 EUR.

C. Zaposleni

V letu 2022, preračunano iz ur, so bili povprečno redno zaposleni 7,41 delavca. Izplačana je bila povprečna mesečna bruto plača na delavca v vrednosti 2.060,03 EUR, kar je enako povprečni mesečni bruto plači za leto 2022 v Sloveniji. Razmerje med minimalno in maksimalno izplačano neto plačo je 1 : 1,3.

Bodite del spremembe

Umanotera že 28 let sooblikuje trajnostno družbo. Umanotero pa predstavljajo predvsem srčni aktivisti – Gaja, Renata, Andrej, Jonas, Nika, Senka, Hana in Nisa. Zavezujejo se, dabodo še naprej z zanosom izvajali aktivnosti, za katere menijo, da so v našem prostoru potrebne – danes morda bolj kot kadar koli prej.

Z vašo podporo bo Umanotera lahko naredila še več, predvsem pa bo še bolj neodvisna, odzivna in udarna.

Podprite delo Umanotere z donacijo

Vsaka, tudi majhna donacija, ki je skladna z Umanoterinimi vrednotami,* je za organizacijo zlata vredna. Zakaj?

- Počne lahko še več tistih stvari, s katerimi v imenu varovanja okolja tudi komu stopi na žulj (delo na politikah, sodelovanje v upravnih postopkih, oblikovanje alternativnih strategij in priporočil odločevalcem).
- Ta sredstva Umanoteri omogočajo potrebno sofinanciranje projektov, kar pomeni, da zaradi donacij lahko kandidira na razpisih in ohranja svoje aktivnosti.
- Še bolj se lahko posveti grajenju partnerstev za trajnostni razvoj, ker – saj vemo – »Če hočeš iti hitro, pojdi sam. Če hočeš priti daleč, pojdi skupaj.« (afriški pregovor)
- Izvede lahko še več izobraževanj in delavnic ter še širše promovira trajnostne prakse in sporoča aktualnosti s tega področja.
- Poglobi se lahko v še več raziskav in še več časa nameni izvedbi pilotnih projektov ter tako udejanja načela trajnostnega razvoja v praksi.

Kako lahko Umanoteri namenite donacijo?

- **Umanoteri zaupajte 1 % svoje dohodnine. Vas ne stane nič, Umanoteri pa omogoča neodvisno delovanje v javnem interesu.** Postopek lahko hitro izvedete na portalu [E-Davki](#) ali pa izpolnite obrazec [na tej povezavi](#), ga natisnete in podpišete ter pošljete na [pristojni finančni urad](#). Če ste obrazec oddali že v preteklih letih, vam postopka ni treba ponavljati.

*Umanotera ima sprejeto politiko o sprejemanju donacij, ki pogojuje sprejemanje sredstev na način, da ta sredstva ne ogrozijo neodvisnosti Umanotere pri opravljanju svojega poslanstva ter njene integritete in ugleda.

Bodite del spremembe

- **Ustvarite trajnik**

Trajnik lahko odprete osebno na svoji banki, kjer podpišete pooblastilo, da organizaciji mesečno ali kako drugače nakazujete donacije. Lahko ga odprete tudi v svoji spletni banki, pri odprtju pa potrebujete te podatke.

- **Podarite enkratno donacijo**

Vaša spodbuda delu Umanotere je lahko tudi enkratna, in sicer z donacijo na Umanoterin transakcijski račun (podatki [tukaj](#)).

- **Podprite Umanoterino delo s SMS donacijo**

Pošljite sporočilo SMS s ključno besedo AKTIVNI1 ali AKTIVNI5 na številko 1919 in prispevali boste 1 oziroma 5 evrov (samo za uporabnike mobilnih storitev A1 Slovenija in Telemach Mobila).

Umanoteri podarite svoj čas

Izpolnite [Prijava interesa za prostovoljno delo](#). Sodelavci Umanotere jo bodo z veseljem proučili in se vam oglasili.

Obiščite spletno stran [Umanotere](#), spletno stran [Plan B za Slovenijo](#), spletno stran programa [Dovolj za vse](#) in spletno stran [Leto brez leta](#).

Sledite Umanoterinim aktivnostim na družabnih medijih: [Facebook](#), [Twitter](#), [YouTube](#), [LinkedIn](#).

Naročite se na Umanoterina [obvestila in novice](#) in si oglejte arhiv že izdanih obvestilnikov.

Vas zanima, kaj je Umanotera naredila v preteklih letih? Prelistajte njena [letna poročila](#).

UMANOTERA

Od 1994 soustvarjamo trajnostno družbo.

Letno poročilo 2022

Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

Uredništvo: Nika Tavčar

Lektura: Karin Geršak

Oblikovanje: Blaž Medja

Fotografije: Igor Napast, Janez Zalaznik, Bojan Breclj, Nejc Trampuž, Klemen Vrankar, arhiv Zelenega omrežja študentov, Mladina, N1, Planet TV, arhiv pisarne Evropskega parlamenta v Sloveniji, arhiv ALUO, arhiv Umanotere

Ljubljana, maj 2023